

Green Activities-kriteeristö ja -kriteeristöopas

Green Activities -kriteeristö perustuu Green Key Internationalin luvalla kansainväliseen Green Key Attractions -kriteeristöön.

Sisällysluettelo

1. YMPÄRISTÖJOHTAMINEN	3
PAKOLLISET PERUSKRITEERIT	3
VALINNAISET PISTEKRITEERIT	7
2. HENKILÖKUNTA	11
PAKOLLISET PERUSKRITEERIT	11
VALINNAISET PISTEKRITEERIT	13
3. ASIAKASVIESTINTÄ	15
PAKOLLISET PERUSKRITEERIT	15
VALINNAISET PISTEKRITEERIT	17
4. YHTEISKUNTAVASTUU	20
PAKOLLISET PERUSKRITEERIT	20
VALINNAISET PISTEKRITEERIT	23
5. OHJELMAPALVELUT	28
PAKOLLISET PERUSKRITEERIT	28
VALINNAISET PISTEKRITEERIT	37
6. A MATKAILUELÄINTEN HYVINVOINTI: VETOKOIRAT	39
PAKOLLISET PERUSKRITEERIT	39
VALINNAISET PISTEKRITEERIT	43
6. B MATKAILUELÄINTEN HYVINVOINTI: MATKAILUPOROT	45
PAKOLLISET PERUSKRITEERIT	45
VALINNAISET PISTEKRITEERIT	48

Green Activities -kriteeristöopas 2022-2025 1.2 | 12.5.2022
Lukujen 5 ja 6 selitykset valmistuvat myöhemmin.

1. Ympäristöjohtaminen

PAKOLLISET PERUSKRITEERIT

1.1 Johto on sitoutunut ympäristötyöhön ja nimittänyt yritykseen ympäristövastaavan henkilökunnan jäsenten joukosta.

Varmistaakseen, että Green Activities -ohjelmaa toteutetaan ja hallinnoidaan asianmukaisesti, yrityksen johdon tulee nimetä yritykselle ympäristövastaava yrityksen henkilökunnan joukosta.

Suosittelemme, että kohteeseen nimetään Green Activities -työryhmä, jossa on edustajia kaikilta osastoilta. Työryhmä valvoo ympäristö- ja vastuullisuushankkeiden toteuttamista yhdessä ympäristövastaavan kanssa ja huolehtii siitä, että kaikki henkilökunnan jäsenet saavat tietoa yrityksen Green Key -työstä.

Ympäristövastaavan tehtävä on useimmissa tapauksissa osa-aikainen. Ympäristövastaavaksi voidaan nimittää kuka tahansa henkilökunnan jäsen, mutta hän on useimmiten kiinteistöhuollon, siivouksen, vastaanoton, henkilöstöhallinnan vastaava tai yrityksen toimitusjohtaja. Ympäristövastaavan tehtävä tulisi mainita henkilön työnkuvauksessa.

Ympäristövastaavan tärkeimpiin tehtäviin kuuluvat:

- toimia yhteyshenkilönä kaikissa ympäristö- ja vastuullisuusasioissa johdon, henkilökunnan, tavarantoimittajien ja Green Activitiesin edustajien kanssa
- vastata muiden henkilöstön jäsenten ohjeistuksesta ja tukea heitä ympäristö- ja vastuullisuuskysymyksissä
- vastata ympäristötyöhön liittyvä tiedon keräämisestä, hallinnoinnista ja päivittämisestä koskien siivousta, jäteasioita ja energian- ja vedenkäyttöä
- vastata kohteen ympäristösuunnitelman ja ympäristötavoitteiden muotoilemisesta, kehittämisestä ja toteuttamisesta
- vastata uusien kestävyteen liittyvien ideoiden ja hankkeiden keräämisestä henkilökunnalta ja asiakkailta sekä niiden ja kehittämisestä.

Ympäristövastaava huolehtii hakemukseen ja jatkohakemukseen liittyvästä viestinnästä Green Activitiesin kanssa. Mikäli ympäristövastaava vaihtuu, tulee siitä ilmoittaa Green Activitiesille.

Auditoinnissa kohteen ympäristövastaava on yleensä paikalla vastaamassa kysymyksiin ja kertomassa hotellin ympäristötyöstä yleisesti sekä Green Activities -kriteerien täyttämistä erityisesti.

1.2 Yrityksellä on kirjallinen vastuullisuussuunnitelma. Vastuullisuussuunnitelma on hakemuksen liitteenä.

Varmistaakseen kattavan toimintamallin vastuulliselle toiminnalleen yrityksen tulee muotoilla vastuullisuussuunnitelma. Suunnitelmassa kuvaillaan yleiset periaatteet ja tavoitteet liittyen yrityksen ympäristö-, sosiaalisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin. Vastuullisuussuunnitelma on yleisluonteinen sitoumus jatkuvaan kehitykseen ja toiminnan vaikutusten seurantaan, mutta siinä ei oteta kantaa yksittäisiin ongelmiin tai niiden ratkaisuihin. Vastuullisuussuunnitelman tavoitteiden tulisi olla kunnianhimoisempia kuin pelkkä lakien ja säädösten noudattaminen. Jotta varmistetaan yrityksen toiminnan jatkuva kehittyminen, suunnitelma tulee päivittää kolmen vuoden välein.

Vastuullisuussuunnitelman tulee sisältää

- a) yrityksen ympäristösitoumukset ja -tavoitteet sekä
- b) yhteiskuntavastuuseen liittyvät sitoumukset ja tavoitteet

Ympäristösitoumuksiin tulee sisältyä:

- energian, veden ja muiden raaka-aineiden kestävä käyttö
- sitoutuminen kiertotalousajattelun periaatteisiin
- ympäristöä kuormittavien kemikaalien ja yhdisteiden käytön ja päästöjen valvonta ja rajoittaminen, esim. ilmaansaasteet, puhdistusaineet, lannoitteet ja torjunta-aineet
- yrityksen hiilijalanjäljen pienentäminen
- paikallisen ja maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuden suojeleminen

Yhteiskuntavastuuseen liittyvissä sitoumuksissa tulee mainita:

- työntekijöiden oikeuksien turvaaminen
- turvallisen työympäristön ylläpitäminen
- riskienhallinta ja toiminta kriisitilanteissa
- korruption vastainen toiminta
- lapsiin, teini-ikäisiin, naisiin, vähemmistöihin tai muihin haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuva kaupallisen, seksuaalisen tai muun hyväksikäytön sekä kaikenlaisen häirinnän torjuminen
- sitoutuminen kaikkien ihmisten tasa-arvoiseen kohteluun ja oikeuksiin
- henkilöstön palkkaaminen kaikkiin työtehtäviin, myös johtoon (erityisesti paikallisyhteisön ja vähemmistöjen jäseniä), ilman ikään, rotuun, sukupuoleen, vammaisuuteen, sosioekonomiseen asemaan tms. liittyvää syrjintää.
- koulutus, tiedottaminen ja tietoisuuden lisääminen
- paikallisyhteisön tukeminen
- osallistuminen alueelliseen kestäväan matkailun suunnitteluun ja kehittämiseen

Suosittelimme, että vastuullisuussuunnitelma muotoillaan yhdessä henkilöstön kanssa ja siihen sisällytetään sekä johdon että henkilöstön näkemyksiä. Tavallisesti vastuullisuussuunnitelman allekirjoittaa yrityksen toimitusjohtaja. Valmistumisensa jälkeen vastuullisuussuunnitelman tulee olla koko henkilöstön saatavilla.

Suosittelimme vahvasti, että kukin kohde muotoilee oman vastuullisuussuunnitelmansa. Jos kohde on osa kansallista tai kansainvälistä ketjua, ketjuun kuuluvilla yrityksillä voi kuitenkin olla yhteinen vastuullisuussuunnitelma.

Auditoinnissa kohde esittelee vastuullisuussuunnitelmansa ja osoittaa, että se on henkilökunnan saatavilla. Auditoinniksi tarkastaa, että suunnitelma on alle 3 vuotta vanha ja sisältää yllä mainitut sitoumukset.

1.3 Yrityksen tulee muotoilla vastuullisuustyölleen tavoitteet sekä niihin liittyvä vuosisuunnitelma.

Varmistaakseen, että vastuullisuussuunnitelma viedään käytäntöön, yrityksen tulee määrittää siihen liittyvät tavoitteet ja vuotuinen toimenpidesuunnitelma. Tavoitteet kuvaavat, miten vastuullisuussuunnitelmaa pyritään toteuttamaan seuraavien 1–3 vuoden aikana, ja vuosisuunnitelma niitä käytännön toimia, joilla yritys pyrkii asettamiinsa tavoitteisiin seuraavan vuoden aikana.

Konkreettisten tavoitteiden ja toimenpiteiden tulee liittyä seuraaviin yritysten yhteiskuntavastuun osa-alueisiin:

- ympäristövaikutukset
- sosiokulttuurinen, taloudellinen ja laadullinen vastuullisuus
- ihmisoikeudet ja terveys
- riskien- ja kriisinhallinta

Suosittelimme vahvasti, että vuotuiset tavoitteet ja toimintasuunnitelma muotoillaan yhdessä henkilöstön kanssa.

Kohteella tulee olla vähintään 3 konkreettista vastuullisuustavoitetta toiminnan eri osa-alueilta. Suosittelemme, että tavoitteiden valinnassa hyödynnetään Green Activities -kriteeristöä joko valitsemalla uusia, tavoiteltavia pistekriteereitä tai syventämällä sitoutumista jo täytettyjen kriteerien osalta.

On tärkeää huomata, että Green Activities -kohteen tulee täyttää vuodesta toiseen kasvava määrä pistekriteereitä. Tämän vuoksi jo toteutuneet tavoitteet eivät enää voi olla seuraavien vuosien toimintasuunnitelmassa.

Jos kohde kuuluu suurempaan ketjuun, sen Green Activities -vastuullisuustavoitteet ja -toimet voivat liittyä ketjun yhteisiin tavoitteisiin.

Jatkohakemuksen yhteydessä tarkastellaan, miten edellisen vuoden tavoitteet on saavutettu ja mitä tavoitteita on kirjattu seuraavalle 12 kuukaudelle. Mikäli asetettuja tavoitteita ei ole voitu toteuttaa, keskustellaan siihen johtaneista syistä ja annetaan suosituksia korjaavista toimenpiteistä.

Auditoinnissa käydään läpi yrityksen vastuullisuustavoitteet ja niihin liittyvä vuotuinen toimintasuunnitelma seuraaville 12 kuukaudelle sekä se, että ne ovat henkilöstön saatavilla. Lisäksi tarkistetaan, että suunnitelmassa on vähintään 3 konkreettista tavoitetta toiminnan ja vastuullisuuden eri osa-alueilta.

1.4 Kaikki Green Activities -ympäristöohjelmaa koskeva dokumentaatio on kerätty kansiksi. Kansio on Green Activities -edustajien saatavilla ja tarkastettavissa.

Green Activities -työn seurattavuutta ja kokonaisuuden hahmottamista helpottaa, kun kaikki siihen liittyvä tärkeä dokumentaatio on saatavilla yhdessä paikassa. Green Activities -kansio voi olla konkreettinen mappi, johon on liitetty kopiot kaikista tarvittavista asiakirjoista, tai sähköinen kansio esim. yrityksen intranetissä. Resurssien säästämiseksi suosittelemme, että kansio on elektronisessa muodossa.

Jotta tieto olisi helposti löydettävissä, Green Activities -kansio tulee järjestää kriteeristön lukujen mukaiseen järjestykseen ja sen sisältämät asiakirjat numeroida kriteeriä vastaavasti.

Ympäristökansioon tulee liittää ainakin seuraavat dokumentit:

- vastuullisuussuunnitelma
- vuosittaiset vastuullisuustavoitteet
- vastuullisuusviestinnän esimerkkejä (sisäinen ja ulkoinen viestintä)
- mittaukset ja toimenpiteet
- kokousten pöytäkirjat sekä työohjeet

Auditoinnissa ympäristövastaava esittelee Green Activities -kansion ja auditoija tarkastaa, että se täyttää edellä esitetyt vaatimukset.

1.5 Yritys tekee aktiivista yhteistyötä tärkeäksi määrittelemiensä paikallisten sidosryhmien kanssa.

Lisätäkseen lähiympäristönsä ympäristötietoisuutta ja vahvistaakseen yhteistyökumppaneidensa ympäristöystävällisiä käytäntöjä kohde tekee aktiivista yhteistyötä sidosryhmiensä kanssa.

Yhteistyö keskittyy pääasiassa ympäristöasioihin (esim. paikallisen luonnon monimuotoisuuden tukeminen), mutta voi myös liittyä sosiaaliin, kulttuuriin, kasvatuksellisiin, taloudellisiin tai laadullisiin asioihin tai riskien- tai kriisinhallintaan, ihmisoikeuksiin tai terveyteen. Green Activities kannustaa kohteitaan yhteistyöhön myös paikallisten historiallisten, arkeologisten, kulttuurillisten ja/tai hengellisesti tärkeiden kohteiden ja perinteiden suojelemiseksi.

Sidosryhmiä voivat olla esim. kansalaisjärjestöt, paikallisviranomaiset, paikalliset asukkaat, koulut, tavarantoimittajat tai läheisiä suojelualueita hallinnoivat tahot.

Esimerkkejä paikallisesta sidosryhmäyhteistyöstä ovat esim. koulujen ympäristökasvatustyön tukeminen, museoiden paikalliskulttuurihankkeet, yhteistyö paikallistuottajien kanssa (laajempi kuin vain tuotteiden ostaminen), paikallisyhteisön/alueellisen matkailuorganisaation kestävä matkailun suunnittelutyöhön osallistuminen, paikalliseen infrastruktuuriin ja yhteisön hyvinvointiin liittyvät kehityshankkeet (esim. jätehuolto).

Jotta sidosryhmäyhteistyö täyttäisi kriteerin vaatimukset, sen tulee olla kahdensuuntaista ja hyödyntää molempia osapuolia.

Hotelleilla ja leirintäalueilla tulee olla aktiivinen kumppanuus vähintään 2 paikallisen sidosryhmän kanssa, muilla kohdetyypeillä vähintään 1 paikallisen sidosryhmän kanssa.

Auditoinnissa tarkastetaan, että kohde on tehnyt aktiivista yhteistyötä vähintään kohdetyypiltä vaaditun sidosryhmämäärän kanssa.

VALINNAISET PISTEKRITEERIT

1.6 Yritys mittaa oman hiilijalanjälkensä hiilijalanjälkilaskuria käyttäen.

Yrityksen tulee määrittää kasvihuonekaasupäästöjen lähteet ja käyttää energiankäytöstä ja muista lähteistä keräämäänsä tietoa vuotuisen hiilijalanjälkensä laskemiseen hiilijalanjälkilaskuria käyttäen. Hiilijalanjälki tulee ilmoittaa myös yövyttyä yötä/käytettyä huonetta/kävijää kohden. Päästövaihtelun seuraamiseksi laskuria tulee käyttää vähintään kerran vuodessa, tavoitteena hiilijalanjäljen pienentäminen.

Käytetyn työkalun tulee:

- olla tunnustetusti GHG-protokollan vaatimukset täyttävä

- julkistaa käytetyt päästökertoimet ja päivittää niitä säännöllisesti, kun uutta tietoa kertyy
- huomioida vähintään kaikki 1- ja 2-luokan päästöt, mielellään myöskin merkittävimmät 3-luokan päästöt
- mahdollistaa tulosten tarkastelu myös luokittain, jotta voidaan asettaa päästöluokkakohtaisia vähennystavoitteita

Saatavilla olevien hiilijalanjälkilaskureiden tarkkuus vaihtelee. Suomessa on kehitetty oma, matkailualalle suunnattu hiilijalanjälkilaskuri. Se julkaistaan vuoden 2022 aikana, tulee kattamaan 1-, 2- ja 3-luokan päästöt ja soveltuu myös muille kuin majoitussektorin kohteille.

Auditoinnissa yritys esittelee käyttämänsä laskurin sekä sillä lasketun viimeisten 12 kk hiilijalanjälkensä.

1.7 Yritys asettaa tavoitteen pienentää hiilijalanjälkeään vähintään 5 % vuodessa.

Yritys muotoilee laskemansa hiilijalanjäljen perusteella vähennystavoitteen, jonka tulee olla vähintään 5 % vuodessa. Yritys määrittää toimet, joilla se pyrkii päästövähennyksiin, esim. vähentämällä energiankulutusta, lisäämällä ekotehokkuutta tai asentamalla uusiutuvan energian järjestelmiä.

Auditoinnissa yritys esittelee vähennystavoitteensa sekä toimet, joilla se pyrkii saavuttamaan ne. Nämä toimet voivat sisältyä kohdan 1.3 vuotuisiin ympäristötavoitteisiin.

1.8 Yritys on saavuttanut tavoitteensa pienentää hiilijalanjälkeään vähintään 5 % viimeisten 12 kk aikana.

Yritys on muotoillut laskemansa hiilijalanjäljen perusteella vähennystavoitteen, joka on vähintään 5 % vuodessa. Yritys on edellisten 12 kk aikana saavuttanut vähintään tavoitteen mukaisen vähennyksen hiilijalanjäljessään. Toteutunutta päästövähennystä laskettaessa käytetty laskuri on sama kuin alkuperäistä hiilijalanjälkeä laskettaessa.

Auditoinnissa yritys esittelee käyttämänsä hiilijalanjälkilaskurin, edellisenä vuonna asettamansa vähennystavoitteen sekä viimeisten 12 kk aikana toteutuneet päästövähennykset.

1.9 Yritys kompensoi kaikki 1- ja 2-luokan kasvihuonekaasupäästönsä sertifioidun kompensatiorahankkeen kautta.

Sellaiset toiminnasta aiheutuvat päästöt, joita ei voida välttää, on mahdollista hyvittää ns. kompensointiohjelman kautta. Kompensointi tulee toteuttaa kansainvälisen, sertifioidun kompensointimekanismin tai muun kansainvälisen/kansallisen ohjelman kautta (esim. FEE:n hallinnoima Global Forest Fund). Päästöjen kompensointi puunistutusprojektien kautta voidaan toteuttaa paikallisesti kohteen lähellä tai muulla alueella. Istutettujen puulajien tulee aina tukea paikallista eläin- ja kasvilajistoa.

Yritys kompensoi vuotuiset, vähintään 1- ja 2-luokan päästönsä hyödyntäen kansainvälistä, sertifioitua kompensointiohjelmia tai muuta kansallista tai kansainvälistä ohjelmaa.

Sertifioituja standardeja ovat mm.:

- Verified Carbon Standard
- Gold Standard
- Plan Vivo.

Täyttääkseen kriteerin kohteen tulee varmistaa, että:

- Laskelmat sisältävät kaikki suorat ja epäsuorat 1- ja 2-luokkien päästöt
- Kaikki käytetyt tiedot ja laskelmat kirjataan ylös ja säilytetään
- Yrityksellä on päästöjen seuranta- ja vähennyssuunnitelma
- Kaikki kasvihuonekaasujen päästöt kompensoidaan
- riippumaton, kolmannen osapuolen auditoija tarkistaa ja vahvistaa yllä mainitut asiakirjat

Auditoinnissa yrityksen tulee esittää:

- a) laskelmat kaikista 1- ja 2-luokan suorista ja epäsuorista päästöistään
- b) ajantasainen päästövähennyssuunnitelma kyseiselle vuodelle
- c) tositteet tehdyistä kompensatiotoimista, jotka sisältävät tiedot kompensoiduista määristä ja sovelletuista

hankkeista/standardeista

Esitettyjen tositteiden tulee olla ulkopuolisen, pätevän auditoijan vahvistamia.

1.10 Yritys on sertifioidusti hiilineutraali.

Jotta yritys olisi hiilineutraali tietyllä ajanjaksolla, sen käyttämän kompensatiomekanismin tulee täyttää riippumattoman, kansainvälisesti tunnustetun standardin kuten PAS 2060 tai ISO 14021 vaatimukset.

Täyttääkseen kriteerin yrityksen tulee varmistaa, että

- Hiilidioksidilaskelmat kattavat kaikki suorat ja epäsuorat 1-, 2- ja 3-luokkien päästöt
- Kaikki käytetyt tiedot ja laskelmat kirjataan ylös ja säilytetään
- Kohteella on päästöjen seuranta- ja vähennyssuunnitelma

- Kaikki kasvihuonekaasujen päästöt kompensoidaan
- riippumaton, kolmannen osapuolen auditoija tarkistaa ja vahvistaa yllä mainitut asiakirjat

Auditoinnissa yrityksen tulee esittää:

- a) laskelmat kaikista 1-, 2- ja 3-luokan suorista ja epäsuorista päästöistään
- b) ajantasainen päästövähennyssuunnitelma kyseiselle vuodelle
- c) tositteet tehdyistä kompensatiotoimista, jotka sisältävät tiedot kompensoiduista määristä sekä sovelletuista hankkeista ja standardeista

Esitettyjen tositteiden tulee olla ulkopuolisen, pätevän auditoijan vahvistamia.

1.11 Yritys tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden kompensoida vierailunsa aiheuttamia päästöjä kansainvälisesti tunnustetun hiilensidontahankkeen avulla.

Yritys tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden kompensoida vierailusta ja/tai kohteeseen matkustamisesta aiheutuneita päästöjä.

Kun yritys on laskenut keskimääräisen yöpymistä/kävijää kohti lasketut päästönsä (ks. kriteeri 1.6), kohde tarjoaa vierailleen mahdollisuuden kompensoida käyntinsä/oleskelunsa päästöt. Kohde voi lisäksi tarjota asiakkailleen mahdollisuuden kompensoida kohteeseen matkustamisesta aiheutuneet päästöt.

Kompensointi tulee toteuttaa kansainvälisen, sertifioidun (esim. Gold Standard) kompensointimekanismin tai muun kansainvälisen/kansallisen ohjelman kautta (esim. FEE:n hallinnoima Global Forest Fund).

Yritys tarjoaa kompensointimahdollisuutta esittelemällä asiakkaille kompensointiohjelman ja tarjoamalla tietoa/linkin ohjelman omille internetsivuille. Kohde voi myös kerätä kompensointimaksut asiakailta ja lähettää ne kompensointiohjelmalle.

Yritys voi tarjota kompensointimahdollisuutta suoraan asiakkailleen tai matkanjärjestäjille/matkatoimistoille, joiden kautta asiakkaat ovat matkan varanneet.

Auditoinnissa yritys esittelee, miten asiakkaille kerrotaan kompensointimahdollisuudesta.

2. Henkilökunta

PAKOLLISET PERUSKRITEERIT

2.1 Johto pitää henkilökunnan kanssa säännöllisesti kokouksia, joissa käydään läpi yrityksen nykyinen ja tulevat ympäristöhankkeet.

Ympäristötietoisuuden lisäämiseksi on tärkeää, että johto, ympäristövastaava ja/tai ympäristötyöryhmä varmistavat tiedonkulun henkilökunnalle kohteen ympäristö- ja vastuullisuustyötä koskeissa asioissa. Johdon tulee järjestää 1–3 vuosittaista tapaamista, joissa henkilökunnalle kerrotaan kohteen vastuullisuustyöstä. Kokouksia suunniteltaessa huomioidaan, että mahdollisimman laaja joukko henkilöstön edustajia pääsee osallistumaan.

Kokousten tarkoitus on lisätä henkilökunnan tietoisuutta ja ymmärrystä omasta roolistaan ja vaikuttamismahdollisuuksistaan. Niiden seurauksena henkilökunta osaa myös paremmin vastata asiakkaiden aihepiiriin liittyviin kysymyksiin. Kokouksissa henkilökuntaa ei ainoastaan informoida kohteen ympäristö-/vastuullisuustyöstä, vaan sillä on myös mahdollisuus ehdottaa ja ideoida. Eri osastojen kokemus ja kehitysideat on tärkeää kerätä kehitystyöhön mukaan.

Henkilökunnalle kerrotaan ympäristövaikutusten hallinnasta (aihepiireinä esim. vesi, energia, jäte, siivous, elintarvikkeet), kiertotalousajattelun perusteista ja muista vastuullisuusasioista (esim. paikallinen luonnon monimuotoisuus), mutta myös asiakkaiden, henkilökunnan, tavarantoimittajien ja paikallisyhteisön tietoisuuden kasvattamisesta. Henkilökunnalle tulee myös kertoa Green Activities-työstä.

Kriteeri koskee sekä yrityksen kanssa suorassa työsuhteessa olevia että alihankkijayritysten työntekijöitä, jotka työskentelevät kohteessa.

Auditoinnissa kohde esittää muistiinpanot, pöytäkirjat tai osallistumislistat henkilökunnalle pidetyistä kokouksista, joissa vastuullisuusasioita on käsitelty. Esitetyistä asiakirjoista tulee käydä ilmi osallistujat ja aihepiirit, joita kokouksissa on käsitelty. Jos kohde auditoidaan ensimmäistä kertaa, sen tulee esittää suunnitelma henkilökunnan osallistamisesta. Mikäli yrityksessä työskentelee alle 5 henkilöä, voidaan tieto pidetyistä kokouksista antaa myös suullisesti. Auditoinnissa voi myös haastatella henkilökuntaa selvittääkseen, ovatko he tietoisia yrityksen ympäristötyöstä.

2.2 Ympäristövastaavan tulee osallistua säännöllisesti johdon kokouksiin esitelläkseen yrityksen ympäristötoimenpiteiden tilanteen ja kehittymisen.

Mikäli ympäristövastaava ei kuulu yrityksen johtoon, johdon tulee kutsua hänet säännöllisesti kokouksiinsa. Kokoukset ovat tärkeitä, jotta johdolla on ajantasainen tieto, se pysyy osallisena ja voi tukea ympäristövastaavaa kohteen ympäristötyössä.

Pienemmissä yrityksissä johdon ja ympäristövastaavan sekä henkilökunnan kokoukset voidaan yhdistää. Johdon ja ympäristövastaavan kokouksia pidetään tavallisesti ainakin 1–3 kertaa vuodessa.

Auditoinnissa esitellään muistiinpanot/pöytäkirjat johdon ja ympäristövastaavan välisistä kokouksista. Muistiinpanoista tulee käydä ilmi osallistujat ja käsitellyt vastuullisuuden/ympäristöasioihin liittyvät aiheet. Jos yritys auditoidaan ensimmäistä kertaa, sen tulee esittää suunnitelma näistä kokouksista.

2.3 Kaikki henkilökunnan jäsenet saavat vuosittain koulutusta omaan työhönsä liittyvissä ympäristö- ja vastuullisuusasioissa.

On tärkeää, että henkilöstön jäsenet saavat koulutusta omaan työnkuvaansa liittyvissä ympäristö- ja vastuullisuusasioissa. Koulutuksen avulla voidaan määritellä ja ottaa käyttöön soveltuvia ja käyttökelpoisia ratkaisuja. Koulutuksen tulee keskittyä käytännön toimiin, joilla henkilöstö voi vaikuttaa oman työnsä kautta kohteen ympäristövaikutuksiin ja vastuullisuustyöhön.

Kriteeri koskee kaikkia henkilökunnan jäseniä, jotka työskentelevät yrityksessä yhtäjaksoisesti vähintään 4 viikkoa.

Koulutus voi olla sisäistä tai ulkoista. Ulkoinen koulutus voidaan toteuttaa konsulttien, asiantuntijoiden, oppaiden tai tuotevalmistajien avulla, ja menetelminä voidaan käyttää opintomatkoja, osallistumista webinaareihin tai muihin verkkokursseihin, verkostoihin tms. Myös Green Key:n järjestämät webinaarit voivat toimia koulutuksen ja verkostoitumisen apuna. Kohteet, jotka ovat osa kansallista tai kansainvälistä ketjua, saavat usein ympäristö- ja vastuullisuuskoulutusta ketjulta.

Sisäistä koulutusta voi järjestää kohteen ympäristövastaava/ympäristötyöryhmä, ja sen painopisteen tulee olla niissä käytännön toimissa, joilla työntekijä voi itse auttaa kohdetta toteuttamaan omia ympäristötavoitteitaan. Koulutus voidaan järjestää yksittäiselle työntekijälle tai esim. jonkin toiminnan osa-alueen henkilökunnalle yhdessä. Koulutuksen lisäksi kohde voi järjestää muita vastuullisuustyöhön kannustavia hankkeita kuten henkilökunnan kilpailuja/palkkiojärjestelmiä.

Kaikkien henkilökunnan jäsenten tulee osallistua vuosittain 1–3 ympäristöasioita käsittelevään koulutukseen. Uusien työntekijöiden tulee saada ympäristökoulutusta ensimmäisen työskentelykuukautensa aikana. Suosittelemme vahvasti, että myös kohteessa alihankkijoiden kautta vakituisesti työskenteleville työntekijöille järjestetään sama koulutus.

Auditoinnissa esitellään yhteenveto henkilökunnalle viimeisten 12 kk aikana järjestetystä ympäristökoulutuksesta, sen sisällöstä ja siihen osallistuneista henkilöistä. Auditoinnissa voi myös haastatella henkilökunnan jäseniä auditointikierroksen aikana varmistaakseen, että he ovat saaneet työhönsä liittyvää ympäristökoulutusta. Jos kohde auditoidaan ensimmäistä kertaa, sen tulee esittää suunnitelma koulutuksista.

2.4 Henkilökunnan tiloissa tai muuten henkilökunnan helposti nähtävillä on tietoa vastuullisista toimintatavoista.

Ympäristövaikutusten ja kustannusten pienentämiseksi henkilökunnan tiloissa on esillä kylttejä/infomateriaalia, joilla muistutetaan yrityksen vastuullisuustyöhön liittyvistä hankkeista.

Kylteillä/muulla ohjeistuksella kannustetaan henkilökuntaa säästämään resursseja (esim. valojen sammuttaminen, hanojen sulkeminen, paperin säästäminen jne.), vähentämään/kierrättämään syntyvää jätettä, ja käyttämään koneita ja laitteita ekotehokkaasti (esim. pyykin- ja astianpesukoneet, imurit jne.) Ohjeistus voi myös liittyä paikallisen luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen tai muun vastuullisuuden osa-alueen huomioimiseen.

Henkilökunnan tietoisuutta voidaan lisätä mm. ilmoitustaulujen, muistilappujen, tarrojen, uutiskirjeiden, näytönsäästäjien tai sähköisen viestinnän kautta. Riippuen viestistä sen kohderyhmänä voi olla joko koko henkilökunta, jokin osasto tai yksittäinen työntekijä.

Auditointikierroksella tarkistetaan, että henkilökunnan tiloissa on ohjeistusta koskien yrityksen vastuullisuustavoitteita.

VALINNAISET PISTEKRITEERIT

2.5 Yritys tarjoaa henkilökunnalleen mahdollisuuden arvioida kohteen vastuullisuustyötä.

Jotta koko henkilökunnalla olisi mahdollisuus osallistua kohteen ympäristötyöhön johto kerää aktiivisesti henkilökunnan ideoita, ajatuksia ja palautetta ympäristötyön kehittämiseksi. Henkilökunnalla on mahdollisuus pohtia kriittisesti oman työnsä tai kohteen ympäristövaikutuksia ja tehdä parannusehdotuksia.

Tämä voidaan tehdä toteuttamalla säännöllisiä henkilökuntakyselyitä ja palautekeskusteluja tai aloitelaatikon kautta. Palautetta tulee voida antaa nimettömänä.

Auditoinnissa kohde esittelee menetelmän, jolla se kerää henkilökunnalta palautetta ja ideoita.

2.6 Yritys kannustaa henkilökuntaansa käyttämään ympäristöystävällisiä kulkuvälineitä työmatkaliikenteessään.

Pienentääkseen liikenteen aiheuttamaa ympäristökuormitusta ja kohentaa henkilöstönsä hyvinvointia kohde kannustaa henkilöstöään käyttämään ympäristöystävällisiä kulkumuotoja työmatkaliikenteessään.

Ympäristöystävällisiksi kulkuvälineiksi katsotaan tässä yhteydessä julkiset kulkuvälineet (linja-auto, juna, raitiovaunu, lautta jne.), sähköllä tai 100 % uusiutuvilla polttoaineella kulkevat ajoneuvot, kimpapakyydit, henkilökunnan yhteiskuljetukset jne.

Täyttääkseen kriteerin kohteen tulee kannustaa kirjallisesti tai suullisesti henkilökuntaansa valitsemaan ympäristöystävällisiä kulkuneuvoja työmatkaliikenteessä. Lisäksi kohteen tulee antaa konkreettista tukea kulkumuodon valintaan: Kohde voi esim. tarjota turvallisen tilan polkupyörien säilyttämiseen ja suihkutilan työmatkapyöräilijöille, sähköautojen latauspisteen, taloudellista tukea julkisen liikenteen lippukuluihin tai sähköautojen pysäköinti- ja latauskuluihin, ilmaista yhteiskuljetusta tms.

Auditoinnissa kohde esittelee toimintatavan, jolla se on kannustanut henkilökuntaansa ympäristöystävällisen liikuntavälineen valintaan työmatkaliikenteessä viimeisten 12 kk aikana. Auditointikierroksella varmistetaan, että kohde on ryhtynyt asiassa konkreettisiin toimiin.

2.7 Yritys tarjoaa henkilökunnalleen ilmaisia/tuettuja liikuntamahdollisuuksia/-tiloja työajalla/työajan jälkeen.

Lisätäkseen henkilökuntansa hyvinvointia ja vähentääkseen sairaspoissaoloja kohde kannustaa henkilökuntaansa aktiiviseen, liikkuvaan elämäntapaan. Kannustaminen voi tapahtua tarjoamalla ilmaisia/tuettuja liikuntaohjelmia tai tiloja/välineitä, joita henkilökunta saa maksutta käyttää. Liikunta voi tapahtua työajan ulkopuolella, mutta Green Activities kannustaa tarjoamaan ohjattuja liikuntahetkiä myös työajalla. Mahdollisuus voidaan tarjota kohteen alueella tai ulkopuolisen palveluntarjoajan tiloissa.

Täyttääkseen kriteerin kohteen tulee olla tarjonnut henkilökunnalleen viikoittaisia liikuntamahdollisuuksia vähintään viimeisten 6 kk ajan. Liikuntamahdollisuuksien tulee olla koko vakituisen henkilökunnan käytettävissä.

Auditoinnissa kohde esittelee toimintatavan, jolla se on tukenut työntekijöidensä liikuntaharrastusta vähintään viimeisten 6 kuukauden ajan.

3. Asiakasviestintä

PAKOLLISET PERUSKRITEERIT

3.1 Green Activities –sertifikaatti on esillä näkyvällä paikalla.

Kohteen tulee sijoittaa Green Activities -sertifikaatti näkyvälle paikalle esim. sisäänkäynnin läheisyyteen / vastaanottoon. Hyvä esillepano auttaa saamaan kohteen ympäristötyölle näkyvyyttä ja tukee myös markkinointia. Green Activities -merkin näkyminen on jo itsessään osa kohteen ympäristökasvatustyötä, jossa asiakkaiden kiinnostus ympäristönäkökulmia kohtaan kasvaa.

Kohde voi tilata lisäkappaleita sertifikaatista ja sijoittaa niitä muihin strategisesti tärkeisiin paikkoihin (esim. ilmoitustaululle tai henkilökunnan taukotilaan).

Auditoinnissa tarkastetaan, että Green Activities -sertifikaatti on esillä. Mikäli kohde hakee sertifikaattia ensimmäistä kertaa, sen tulee esittää suunnitelma paikasta, johon kyltti ja sertifikaatti sijoitetaan.

3.2 Green Activities-materiaalia on asiakkaiden helposti saatavissa näkyvällä paikalla.

Yrityksen asiakkaiden tulee saada helposti tietoa Green Activities -sertifikaatin vaatimuksista.

Tietoa voi olla näkyvällä paikalla yhteisissä tiloissa ilmoitustaululla, TV-ruuduilla, vastaanotossa, kansiossa/TV-ruuduilla majoitus- tai kokoustiloissa tai esim. kohteen puhelinsovelluksessa. Tiedon yhteydessä tulee näkyä brändiohjeistuksen mukainen Green Activities -logo.

Auditoinnissa tarkistetaan, että tietoa Green Activities:istä on saatavilla näkyvällä paikalla yleisissä /kokous-/majoitustiloissa. Mikäli yritys hakee Green Activities:itä ensimmäisen kerran, tulee esittää suunnitelma siitä, missä tietoa Green Activities:istä tullaan jakamaan. Auditoinnissa tarkastetaan, että annettu tieto on ajantasaista, selkeää ja helppotajuista.

3.3 Yrityksen www-sivuilla, sosiaalisen median kanavissa ja muussa sähköisessä viestinnässä on tietoa kohteen ympäristötyöstä ja Green Activities -sertifikaatista.

Ympäristötyöstä viestiminen auttaa tavoittaa paitsi nykyisiä, myös potentiaalisia aiheesta kiinnostuneita asiakkaita. Samalla se lisää asiakkaiden ympäristötietoisuutta ja motivoi mukaan ympäristötyöhön. Eri sähköisen viestinnän kanavia kuten verkkosivuja, Twitteriä, Facebookia tai sähköisiä uutiskirjeitä kannattaa käyttää monipuolisesti.

Yrityksen verkkosivuilla tulee olla tietoa kohteen ympäristötyöstä ja että se on Green Activities -sertifioitu sekä Green Activities -ohjelman periaatteista. Käyttäkää virallista Green Activities -logoa. Viestikää asiakkailleen innostavasti ja kannustavasti esim. ympäristötavoitteistanne ja kampanjoistanne. Sivulla voi olla myös linkki Green Activities – sivuille: <https://greenkey.fi/mika-green-activities/>

Kirjaa hakemukseen linkki www-sivuille, jossa tieto näkyy.

Auditoinnissa tarkastetaan kohteen verkkosivujen kuvaus Green Activities –ympäristötyöstä.

3.4 Yritys kertoo asiakkaille ympäristötyöstään ja innostaa heitä osallistumaan siihen.

On tärkeää, että yritys kertoo asiakkailleen omista ympäristöteoistaan.

Asiakkaita on hyvä myös kannustaa osallistumaan kohteen ympäristötyöhön vierailunsa aikana esim. säästämällä vettä ja energiaa tai vähentämällä/kierrättämällä jätettä. Osallistaminen voi myös liittyä luonnon monimuotoisuuden suojeluun tai paikallisten kestäväen kehityksen hankkeiden tukemiseen.

Asiakkaat voi ohjata myös yksityiskohtaisemman ympäristötiedon luokse. Voitte viestiä yrityksen ympäristötoiminnasta esim. yleisellä ”ekopisteellä”, sähköisissä infotauluissa tai perehdytyskansioissa ja tv-ruuduilla. Voitte kannusta asiakkaita myös laajemmin kestävämpien elämäntapojen omaksumiseen.

Auditoinnissa tarkistetaan, että tietoa yrityksen ympäristötyöstä on asiakkaiden saatavilla heidän vierailunsa aikana, ja että asiakkaita kannustetaan osallistumaan kohteen ympäristötyöhön. Mikäli yritys hakee Green Activities -sertifikaattia ensimmäistä kertaa, esitellään suunnitelma siitä, miten tietoa tuodaan yrityksessä vierailevien asiakkaiden saataville. Asiakkaille annettun tiedon tulee olla selkeää, paikkansa pitävää ja helposti ymmärrettävää.

3.5 Henkilökunta osaa kertoa asiakkaille Green Activities -ympäristöohjelmasta sekä kohteen ympäristöhankkeista.

Koska Green Activities-sertifikaatin tulee olla näkyvällä paikalla ja yrityksen tulee kertoa muutenkin ympäristötyöstään, asiakkaat saattavat haluta lisätietoa Green Activities:istä. Tämän vuoksi vastaanotossa ja muissa asiakaspalvelutehtävissä työskentelevien henkilöiden on tärkeää osata kertoa Green Activities:istä ja yrityksen tärkeimmistä ympäristö- ja vastuullisuustyöstä.

Auditoinnissa yrityksen vastaanotossa ja/tai muissa asiakaspalvelutehtävissä toimivilta henkilöiltä kysytään perustietoja Green Activities:istä ja yrityksen ympäristötyöstä. Kysymyksillä varmistetaan, että asiakkaille osataan antaa selkeää, paikkansa pitävää ja helppotajuista tietoa.

3.6 Yritys neuvoo ja kannustaa asiakkaita kestävien liikkumismuotojen käyttöön.

Yksityisautoilun vähentäminen on tärkeä tapa vähentää matkustamisen aiheuttamia ympäristövaikutuksia. Tämän vuoksi yrityksen tulee kannustaa asiakkaita vaihtoehtoisten liikennevälineiden käyttöön siellä, missä se on mahdollista.

Vaihtoehtoisia liikennevälineitä voivat olla esim.:

- paikalliset julkisen liikenteen kulkumuodot (linja-auto, juna, metro, raitiovaunu, lautta ym.)
- kimpptaksit
- taksiyhtiöt, jotka käyttävät sähköautoja tai ovat sitoutuneet ympäristöystävällisen polttoaineen käyttöön
- yrityksen itse järjestämät liityntäkuljetukset
- muut tavat liikkua kohteessa, kuten pyöräily tai kävely

Vastaanotossa työskentelevien tulee pystyä kertomaan, miten kohteeseen ja lähiympäristön tärkeimpiin vierailukohteisiin pääsee ilman omaa autoa/taksia tai mistä tämä tieto on saatavilla. Lisäksi sähköautoa käyttäville asiakkaille tulee pystyä kertomaan, missä niitä voi ladata.

Auditoinnissa varmistetaan, että julkisen liikenteen aikataulut ja mahdolliset reittioppaat ovat asiakkaiden helposti saatavilla joko paperisena tai sähköisenä. Vastaanotto osaa neuvoa asiakasta vaihtoehtoisten liikennevälineiden käytössä. Tarjotun tiedon tulee olla ajantasaista, selkeää ja helppotajuista.

VALINNAISET PISTEKRITEERIT

3.7 Yritys tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden arvioida kohteen toimintaa, mukaan lukien vastuullisuustoimia.

Systemaattisesti kerätty asiakaspalaute auttaa kehittämään ympäristötyötä ja voi tuoda esille mitkä asiat ovat asiakkaille ympäristökysymyksissä tärkeitä. Palaute voi kertoa myös, kuinka tärkeänä vieraat pitävät kohteen tekemää ympäristötyötä ja miten he arvioivat omia mahdollisuuksiaan osallistua siihen. Ympäristötyön arviointi on osa asiakkaan kokonaiskokemusta.

Kriteeri edellyttää, että yrityksellä on systemaattinen menettelytapa palautteen keräämiseen, käsittelyyn ja niistä johdettaviin toimenpiteisiin.

Auditoinnissa yritys esittää arviointilomakkeen sekä sen, miten palautteisiin reagoidaan.

3.8 Yritys on tehnyt näkyvän markkinointi- tai tiedotuskampanjan koskien ympäristöasioita edellisten 12 kk aikana.

Päivittäisen vastuullisuusviestintänsä lisäksi kohde voi toteuttaa myös erillisiä kampanjoita, joilla pyritään aktivoimaan asiakkaita tai sidosryhmiä ympäristötekoihin. Täyttääkseen kriteerin kampanjan tulee erottua kohteen jokapäiväisestä vastuullisuusviestinnästä, kestää vähintään 2 viikkoa ja kiinnittää huomiota toimintaan, johon kohderyhmä voi itse vaikuttaa.

Kampanja voidaan suunnata asiakkaille, tavarantoimittajille tai muille sidosryhmille, ja sen tulee olla näkyvä ja aktiivisiin toimiin kannustava.

Auditoinnissa yritys esittelee kampanjansa, sen kohderyhmän ja saavutetut tulokset.

3.9 Ympäristö- ja vastuullisuusviestintä on sisällytetty yrityksen viestinnän vuosisuunnitelmaan. Suunnitelmassa on huomioitu eri kohderyhmät.

Vastuullisuustyö on kiinteä osa kohteen liiketoimintaa ja viestintää. Nostaakseen asiakkaidensa ja sidosryhmiensä ympäristötietoisuutta ja osallistaakseen heitä vastuullisuustyöhön kohteen tulee suunnitella vastuullisuusviestintänsä etukäteen ja nimetä sen pääkohderyhmät. Eri kohderyhmiä voivat olla esimerkiksi kokousvieraat, vapaa-ajanmatkustajat, työmatkustajat, lapsiperheet, kanta-asiakkaat tms. Kun kohderyhmät on määritelty, voidaan viestintä suunnitella paremmin kohderyhmän tarpeita ja mieltymyksiä vastaavaksi.

Auditoinnissa yritys esittelee viestintäsuunnitelmansa tai sen osan, jossa käsitellään ympäristöviestintää. Suunnitelmassa tulee olla käsiteltynä viestintäkanavat, viestinnän kohderyhmät, viestintätoimien ajoitus ja ympäristöviestinnän keskeinen sanoma.

3.10 Yritys palkitsee asiakkaitaan ympäristöteoista.

Hyvä tapa kannustaa asiakkaita tekemään ympäristöystävällisiä valintoja on palkita heitä niistä tuotteella, palvelulla, alennuksella tai muulla huomionosoituksella. Kannustettavia valintoja voivat olla vaikkapa pyöränlainaus tai -vuokraus, kohteeseen saapuminen julkisilla kulkuvälineillä, kasvisruoan valinta tai pyyntö jättää huone siivoamatta useamman yön oleskelun aikana.

Täyttääkseen kriteerin yrityksen tulee huomioida asiakkaan valinnat ja palkita ympäristöystävälliset teot. Palkintona voi olla esim. lahjakortti/alennuskuponki huonesiivouksesta kieltäytyvälle, ilmainen kahvi kasvisruoan valinneelle tai vaikkapa jäätelöpuikko ympäristöteon tehneelle lapselle.

Auditoinnissa kohde esittelee käytännöt, joilla asiakkaita palkitaan ympäristöteoista.

4. Yhteiskuntavastuu

PAKOLLISET PERUSKRITEERIT

4.1 Yritys vakuuttaa noudattavansa kaikkia sitä koskevia ympäristöön, terveyteen, turvallisuuteen ja työvoimaan liittyviä kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia sopimuksia, lakeja ja muita säännöksiä.

Yritys vakuuttaa hallinnassaan olevien kiinteistö-, maa- ja vesioikeuksien olevan laillisesti hankittuja ja kunnioittavansa paikallisyhteisöjen ja alkuperäiskansojen oikeuksia (huomioiden saamelaiskansojen vapaan, tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen). Yritys vakuuttaa kaiken ympäristöön, terveyteen, turvallisuuteen ja työvoimaan liittyvän toimintansa noudattavan kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia sopimuksia, lainsäädäntöä ja muita säännöksiä. Yritys vakuuttaa kunnioittavansa paikallisyhteisön oikeuksia ja normeja.

Ympäristövaatimusten noudattamisen osalta yrityksen on täytettävä vähintään seuraavat ehdot:

- Yrityksen toimintaan liittyvillä toimilla ei ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia luonnon ekosysteemeihin ja villieläimiin. Mahdolliset toiminnasta aiheutuvat häiriöt luonnon ekosysteemeissä minimoidaan, kunnostetaan ja kompensoidaan ohjaamalla varoja luonnonsuojeluun. Toiminnan tulee tapahtua kansallista lainsäädäntöä ja paikallista sääntelyä noudattaen ja sen tulee minimoida melu- ja valosaastetta, valumista ja eroosiota, otsonikerrosta heikentävien yhdisteiden käyttöä sekä ilman, veden ja maaperän saastumista.
- Jos yritys sijaitsee suojellulla tai herkällä alueella tai sellaisen lähellä, sen tulee olla tietoinen ja noudattaa sitä koskevia lakeja ja määräyksiä.

Työvoimaan liittyvien vaatimusten noudattamisen osalta yrityksen on täytettävä vähintään seuraavat ehdot:

- Kaikki työntekijät saavat kirjallisesti yhteenvedon (käytännössä sopimus), jossa ilmoitetaan työsuhteen ehdot, mukaan lukien tiedot työajoista ja palkasta.
- Kaikille työntekijöille maksetaan minimitoimeentulon mukainen palkka.
- Työntekijöiltä ei peritä takuumaksua ennen työn aloittamista, ja kaikki työntekijät saavat saatavansa työsuhteen päättyttyä.
- Kaikki työntekijät saavat kirjalliset ohjeet kohteen sisäisistä säännöistä ja -käytännöistä sekä kirjallisesta menettelytavasta valitusten ja huolenaiheiden esittämiseksi.

- Kaikkien alle 18-vuotiaiden työntekijöiden osalta noudatetaan kansallisia määräyksiä sekä YK:n lasten oikeuksien yleissopimusta ja ILO:n (Kansainvälinen työjärjestö) yleissopimuksia 138/182.
- Kaikki työntekijät saavat oikeudenmukaista kohtelua ilman syrjintää (rekrytointiin, yleisesti työsuhteeseen, koulutukseen ja ylennyksen liittyen).
- Kaikki työntekijät työskentelevät turvallisessa työympäristössä.
- Kaikille työntekijöille tarjotaan mahdollisuus koulutukseen, kokemuksen kerryttämiseen ja kehittymiseen.
- Kaikki työntekijät voivat antaa palautetta työoloistaan (esim. arvioinneilla, henkilöstötyytyväisyystutkimuksella jne.).
- Työnantaja säilyttää kopion kaikista palkkalaskelmista ja pitää kirjaa työtunneista ja ylitöistä.

Terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien vaatimusten noudattamisen osalta yrityksen on täytettävä vähintään seuraavat ehdot:

- Kaikki työntekijät saavat tietoa ja koulutusta terveys- ja turvallisuusvaatimuksista.
- Kaikilla työntekijöillä on pääsy kirjallisiin terveys- ja turvallisuuskäytäntöihin ja -suunnitelmiin.
- Kaikilla asiakkaila on pääsy kirjallisiin tietoihin kohteen turvallisuudesta.

Paikallisyhteisön oikeuksiin ja vallitseviin normeihin liittyvien vaatimusten noudattamisen osalta yrityksen on täytettävä vähintään seuraavat ehdot:

- Yrityksen toiminnalla ei ole haitallista vaikutusta paikallisyhteisön elinkeinon harjoittamiseen, maa- ja vesivarjojen käyttöön, liikenneyhteyksiin tai asumiseen, eikä se aiheuta asukkaiden vastentahtoista uudelleen sijoittamista
- Yrityksen toiminta ei vaaranna elintarvike-, vesi- ja energiapalvelujen eikä terveys- ja jätehuoltopalvelujen saatavuutta naapuriyhteisöissä
- Yrityksen toiminta ei estä paikallisia asukkaita pääsemästä paikallisiin historiallisiin, arkeologisiin tai kulttuurisesti ja hengellisesti tärkeisiin kohteisiin.
- Rakennuksiin ja infrastruktuuriin liittyvä maankäyttö maantieteellisen sijainnin ja laajuuden osalta sekä niiden suunnittelu, käyttö ja purkaminen toteutetaan paikallista kaavoitusta ja suojelu- tai perintöalueiden vaatimuksia noudattaen
- Luonnon- ja kulttuuriperintöympäristön kapasiteetti ja eheys otetaan huomioon sijoittelussa, suunnittelussa, vaikutusten arvioinnissa sekä maa- ja ympäristöoikeuksissa ja -hankinnoissa.
- Yritys ottaa selvää ja noudattaa paikalliskehittämiseen liittyviä sääntöjä ja arkkitehtuuriin liittyvää ohjeistusta.

Auditoinnissa kohde esittää kirjallisen lausunnon, jossa se vakuuttaa noudattavansa kaikkia sitä koskevia ympäristöön, terveyteen, turvallisuuteen ja työvoimaan liittyviä kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia sopimuksia, lakeja ja muita säännöksiä, sekä vakuuttaa kunnioittavansa paikallisyhteisön oikeuksia ja normeja.

4.2 Yritys varmistaa, että kaikilla sen työntekijöillä, harjoittelijoilla ja vapaaehtoistyöntekijöillä on työtapaturmavakuutus.

Kohteella on toimintatapa, jolla se varmistaa, että sen työntekijät, harjoittelijat ja vapaaehtoistyöntekijät on vakuutettu työtapaturman varalta.

Auditoinnissa kohde esittää vastuullisuussuunnitelmansa, josta käy ilmi, kuinka tämän kriteeri toteutuu.

4.3 Kasveja, eläimiä tai historiallisia ja arkeologisia esineitä ei myydä, vaihdeta tai pidetä esillä, paitsi lain sallimissa rajoissa.

Lisätäkseen asiakkaiden tietoisuutta yrityksen yhteiskuntavastuusta sekä tukeakseen ympäristön kestävyttä suojelemalla kasvi- ja eläinlajeja, jotka on listattu CITES-sopimuksessa (Convention on International Trade in Endangered Species) lueteltuja uhanalaisia lajeja, yritys ei kerää, myy, käy kauppaa tai näytä niitä.

Luonnonvaraisia eläinlajeja ei hankita, kasvateta tai pidetä vankeudessa, lukuun ottamatta asianmukaisesti säänneltyä ja valtuutettua toimintaa, jota varten kohteella on asianmukaiset, eläinten hoitoon varustetut tilat. Luonnonvaraisten ja kotieläinten pitämisen, hoidon ja käsittelyn on täytettävä kaikki eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset. Yrityksen järjestämät tilaisuudet, joissa on mahdollista kohdata vapaasti vaeltavia villieläimiä niitä häiritsemättä, ovat sallittuja. Niiden tulee olla toteutettu vastuullisesti, jotta haitalliset vaikutukset luonnonvaraisten eläimiin ja kasveihin vältetään.

Historiallisten ja arkeologisten esineiden suojelemiseksi yritys ei myöskään myy, vaihda tai pidä esillä tällaisia esineitä.

Yritys myy, käy kauppaa tai esittelee kasveja ja eläimiä ja/tai historiallisia ja arkeologisia esineitä vain, jos paikallinen, kansallinen ja kansainvälinen lainsäädäntö sen sallii.

Auditoinnissa yritys esittää asiakirjat, jotka osoittavat, miten se toimii sen varmistamiseksi, ettei kohteessa myydä, käydä kauppaa tai esitellä uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja eikä historiallisia tai arkeologisia esineitä. Jos yritys myy tässä kriteerissä tarkoitettuja tuotteita, sillä tulee olla esittää kansallisilta viranomaisilta saatu lausunto tai muu dokumentti, jonka perusteella se voi myydä, käydä kauppaa tai esittää tuotteita. Auditointikierroksen aikana auditointia tarkistaa, ettei asiattomia esineitä ole myynnissä tai esillä.

4.4 Yritys edellyttää, että sen alihankkijat noudattavat työntekijöiden oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä.

Yrityksen tulee kiinnittää huomiota alihankkijoiden palveluksessa olevien, kohteessa työskentelevien työntekijöiden työaika-, ylityökorvaus-, loma- ja vapaa-aika-, sairauslomakorvaus- ym. järjestelyihin. Yritys varmistaa niin alihankintasopimuksessaan kuin käytännössä, että työntekijöiden oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä noudatetaan.

Auditoinnissa yritys esittää vastuullisuussuunnitelmansa sekä toimintamallin, jolla kriteerin toteutumista seurataan.

VALINNAISET PISTEKRITEERIT

4.5 Yrityksen henkilökunta on saanut inklusiivisuusnäkökohtiin liittyvää koulutusta edeltävien 12 kk aikana.

Lisätäkseen matkailualan ymmärrystä inklusiivisuudesta, yrityksen henkilökunta on saanut siihen liittyvää koulutusta edeltävien 12 kk aikana. Koulutuksen tulisi tavoittaa kaikki henkilöstön jäsenet, jotka työskentelevät asiakaspalvelun, markkinoinnin ja tuote-/palvelusuunnittelun parissa. Koulutuksen tarkoituksena on parantaa henkilöstön ymmärrystä inklusiivisuusnäkökohtiin liittyen sekä parantaa inklusiivisuuden huomioimista kohteessa niin palveluiden käytettävyyden, saavutettavuuden kuin eritaustaisten asiakkaiden kohtelun osalta. Koulutuksessa voidaan esimerkiksi kiinnittää huomiota siihen, kuinka asiakkaita kohdellaan samanarvoisesti väriin, ikään, sukupuoleen tai rotuun katsomatta.

Auditoinnin yhteydessä yritys osoittaa, mitä koulutusta henkilökunta on saanut sekä miten inklusiivisuus on huomioitu vastuullisuussuunnitelmassa ja käytännön toiminnassa.

4.6 Kohteella on palveluita, joihin on esteetön pääsy liikuntarajoitteisille, ja kohde tiedottaa esteettömyydestään.

Mahdollistaakseen liikuntarajoitteisten (pyörätuoli tai muu fyysinen rajoite) työntekijöiden ja asiakkaiden pääsyn tiloihinsa ja palveluihinsa, sinne on oltava esteetön pääsy.

Esteetön pääsy koskee julkisia alueita, joita ovat sisäänkäynti- ja vastaanottoalue, kokoustilat, ravintola, yleiset saniteettitilat, uima-altaat jne. Suosittelemme, että majoituspaikalla on tarjota liikuntarajoitteisille asianmukaisesti varustettuja huoneita, joissa on myös kylpyhuone. Suosittelemme myös, että kansalliset/paikalliset vammaisjärjestöt hyväksyvät tilat.

Joissakin erityistapauksissa kohde on saattanut saada viranomaisilta erivapauden olla tarjoamatta liikuntarajoitteisille, kuten pyörätuolilla liikkuville, pääsyä vanhoihin tai historiallisiin rakennuksiin, eikä näissä tapauksissa tätä kriteeriä voida soveltaa.

Esteettömyydestä on selkeästi viestittävä asiakkaille, henkilökunnalle ja muille käyttäjille. Esteettömyydestä ja sen toteutuksen tasosta viestimällä käyttäjät tietävät mihin varautua ja näin välttää myös turhilta kuljetuksilta.

Liitä hakemukseen linkki kohteen www-sivulle, jossa esteettömyydestä kerrotaan.

Auditoinnissa yritys osoittaa liikuntarajoitteisten henkilöiden esteettömän pääsyreitit sekä kertoo liikuntarajoitteisia asiakkaita koskevista menettelytavoistaan ja siitä, miten se niistä viestii niin verkkosivuillaan kuin tiloissaan.

4.7 Yritys on huomioinut aistirajoitteiset tilojensa/tuotteidensa/palveluidensa suunnittelussa.

Kohde on huomioinut aistirajoitteiset tilojensa/tuotteidensa/palveluidensa suunnittelussa. Kohteen tilat/tuotteet/palvelut huomioivat aistivammaisten ja -rajoitteisten asiakkaiden tarpeet.

Tämä voi tarkoittaa, esimerkiksi, että:

- verkkosivustolla on saatavilla oleva aistikartta kohteen tiloista
- ravintolassa on valikkokortti, jossa on kuva kaikista saatavilla olevista ruoista

Auditoinnissa kohde osoittaa kuinka aistirajoitteiset on huomioitu kohteessa.

4.8 Yritys palkkaa tasapuolisesti naisia ja vähemmistöjen edustajia, myös johtotehtäviin.

Tukeakseen ihmisten yhdenvertaista kohtelua ja oikeuksia ja lisätäkseen tietoisuutta kohteen vastuullisuuskäytännöistä yritys palkkaa henkilöstöä kaikkiin tehtäviin ilman syrjintää iän, rodun, sukupuolen, uskonnon, vamman, sosioekonomisen aseman tms. perusteella. Suosittelemme tämän sisällyttämistä myös kohteen vastuullisuussuunnitelmaan.

Paikallisyhteisöä tukeakseen kohde tarjoaa paikallisille asukkaille (ja erityisesti paikallisille vähemmistöille) tasavertaiset mahdollisuudet työskennellä kohteen kaikissa tehtävissä, myös johtotehtävissä niin, että kaikille tarjotaan koulutusta sekä mahdollisuuksien mukaan etenemistä urallaan. Suosittelemme, että kohde lisää tämän veloitteen myös vastuullisuussuunnitelmaansa.

Auditoinnissa kohde osoittaa asianmukaisin dokumentein, esim. vastuullisuussuunnitelmansa avulla, miten se varmistaa naisten ja paikallisten vähemmistöjen tasapuolisen kohtelun rekrytoitaessa.

4.9 Yritys tarjoaa harjoittelumahdollisuuksia ja/tai osa-aikaisia/ joustavan työajan sopimuksia pitkäaikaistyöttömille tai vaikeasti työllistyville työnhakijoille.

Kohde tarjoaa harjoittelumahdollisuuksia ja/tai osa-aikaisia/joustavan työajan sopimuksia pitkäaikaistyöttömille tai vaikeasti työllistyville työnhakijoille. Täyttääkseen tämän kriteerin kohteen tulee olla tarjonnut harjoittelupaikka tai vähintään 3 kk pituinen työpaikka pitkäaikaistyöttömälle viimeisen vuoden aikana.

Auditoinnissa kohde esittää, kuinka tämä kriteeri on toteutettu.

4.10 Yritys tukee aktiivisesti vähintään kahta ympäristö- tai sosiaalista kehitystä edistävää hanketta.

Kestävän kehityksen tukemiseksi ja asiakkaiden tietoisuuden lisäämiseksi, kohde tukee aktiivisesti ympäristötoimia tai paikallisyhteisöön kohdistuvaa sosiaalista kehittämistä (mukaan lukien koulutus, terveys, jätehuolto, infrastruktuuri jne.).

Toimenpiteiden suositellaan keskittyvän kohdetta ympäröivään alueeseen, mutta ne voivat myös tukea hankkeita muilla maantieteellisillä alueilla. Kohteen tuki voi kohdistua esimerkiksi seuraaviin toimiin:

- Puiden istutus
- Viheralueiden perustaminen tai kunnostus
- Luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen liittyvät hankkeet. Nämä voivat koskettaa vesi- tai merialueita, luonnonkäytäviä tai avoimien alueiden luonnontilaistaminen (esim. niityn tai kedon perustaminen)
- Kulttuurillisesti herkkien luontoalueiden suojelu
- Ilmastonmuutoksen vaikutuksia käsittelevät hankkeet
- Ulkoilma-aktiviteetit (ympäristöystävällisten veneiden kiinnityspaikkojen perustaminen, luontopolkujen perustaminen jne.) joita myös suuri yleisö voi käyttää)
- Yhteistyö koulujen tai muiden ympäristö- tai kasvatustyötä tekevien yhteisöjen kanssa
- Yhteistyö erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden kanssa (haavoittuvassa asemassa olevat tai vähävaraiset ryhmät)
- Sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja yhtäläisiä oikeuksia edistävä toiminta
- Peruselintarvikkeiden, veden, energiapalvelujen sekä terveys- ja jätehuoltopalvelujen saatavuuden parantaminen alueella

- Kokous- tai tapahtumatilan tarjoaminen paikallisille yhteisöille, esim. kouluille tai kansalaisjärjestöille kustannuksetta tai alennuksella
- Infrastruktuuriin liittyvän hankkeen tukeminen (esim. vesihuolto)

Green Key kannustaa vahvasti kohdetta tukemaan luonnon monimuotoisuuden edistämiseen tai luonnonsuojeluun liittyviä toimenpiteitä (esim. puiden istutus, viheralueiden perustaminen tai kunnostus, ekologisten käytävien kuten niittyjen ja ketojen perustaminen/ennallistaminen). Kohdetta kannustetaan myös antamaan työntekijöilleen mahdollisuus vapaaehtoisesti käyttää aikaansa ja osaamistaan näihin toimiin ja aloitteisiin normaalin työajan puitteissa ja pitämään kirjaa työntekijöiden vapaaehtoistyöhön käyttämistään tunneista.

Tämän kriteerin täyttämiseksi kohteen tulee tukea aktiivisesti vähintään kahta toimenpidettä/aloitetta.

Auditoinnissa kohde esittelee dokumentit, jotka osoittavat sen tukeneen aktiivisesti vähintään kahta ympäristö- tai sosiaalisen yhteisön kehittämistoimea viimeisten 12 kk aikana.

4.11 Yritys tarjoaa paikallisille pienyrittäjille mahdollisuuden myydä kestävästi valmistettuja tuotteitaan, jotka perustuvat alueen luontoon, historiaan tai kulttuuriin.

Tukeakseen paikallista sosiokulttuurista ja taloudellista kehitystä, kohde tarjoaa paikallisille pienyrittäjille mahdollisuuden myydä kestävästi valmistettuja tuotteitaan, jotka perustuvat alueen luontoon, historiaan tai kulttuuriin. Se voi tapahtua pienen myymälän tai osaston muodossa kohteen tiloissa. Vaihtoehtoisesti kohde voi ostaa ja tarjota asiakkailleen kyseisiä paikallisia tuotteita.

Tuotteet tulee olla valmistettu paikallisesti ja kestävällä tavalla alueen luontoon, historiaan tai kulttuuriin perustuen.

Kirjaa hakemukseen, mitä tällaisia tuotteita kohteessa on myynnissä.

Auditointikierroksella tarkastetaan, että paikallisten pienyrittäjien tuotteita on myynnissä.

4.12 Yrityksellä on vastuullinen hankintapolitiikka.

Kohde laatii ja hyväksyy vastuullisen hankintapolitiikan, joka kattaa koko hankintaketjun. Hankintapolitiikan tavoitteena on suosia ympäristöystävällisiä ja sosiaalisesti kestäviä toimittajia ja tuotteita, sekä minimoida resurssien käyttöä, jätteiden syntymistä ja tarpeetonta kuljetusta.

Vastuullinen hankintapolitiikka kattaa sijoitustoiminnan, elintarvikkeet, rakennustarvikkeet, kulutustarvikkeet sekä palvelut.

Vastuullisen hankintapolitiikan tavoitteena on varmistaa yhteinen ymmärrys kestävästä hankinnasta ja esittää pääpiirteittäin kestävä hankinnan yleiset vaatimukset, joita kohteen henkilöstön on noudatettava kaikissa tavara- ja palveluhankinnoissa toimittajilta suoraan kohteeseen. Siinä tulee ottaa huomioon sekä ympäristönäkökohdat että sosiaalinen kestävyys.

Kohteen vastuullinen hankintapolitiikka päivitetään yleensä vähintään joka kolmas vuosi. Jos kohde on osa kansainvälistä tai kansallista ketjua, ketju voi laatia vastuullisen hankintapolitiikan ja jakaa sen saman ketjun muille kohteille.

Kun vastuullinen hankintapolitiikka on laadittu, kohteen henkilöstö kokonaisuudessaan saa tiedon siitä ja sen sisällöstä.

Auditoinnissa kohde esittelee vastuullisen hankintapolitiikkansa, joka on alle kolme vuotta vanha. Kohteen tulee myös esittää, miten henkilöstö saa tietoa hankintapolitiikasta.

4.13 Käytöstä poistetut materiaalit/tarvikkeet kerätään ja lahjoitetaan hyväntekeväisyysjärjestöille.

Ympäristöjalanjälkensä pienentämiseksi kierrätyksen avulla kohde kerää ja lahjoittaa hyväntekeväisyysjärjestöille käyttökelpoisia materiaaleja ja tavaroita, joita kohde ei enää tarvitse, mutta joita hyväntekeväisyysjärjestöt voivat käyttää tai jälleenmyydä.

Tämän kriteerin täyttämiseksi tarkastellaan viimeisen 12 kuukauden aikana uudelleen käytettyjä tai lahjoitettuja materiaaleja tai tavaroita.

Auditoinnissa kohde kertoo, mitä tarpeetonta materiaalia/tarvikkeita on lahjoitettu hyväntekeväisyysjärjestöille viimeisen 12 kuukauden aikana.

5. Ohjelmapalvelut

PAKOLLISET PERUSKRITEERIT

5.1 Yritys on sitoutunut noudattamaan kestävän matkailun periaatteita. Sitoutuminen mainitaan yrityksen vastuullisuussuunnitelmassa.

Yritys sitoutuu noudattamaan kestävän matkailun periaatteita. Sopivia periaatteita ovat esimerkiksi Metsähallituksen kestävän matkailun periaatteet, Visit Finlandin kestävän matkailun periaatteet ja/tai YK:n kestävän kehityksen tavoitteet. Suojelualueilla toimiessaan yrityksen tulee aina sitoutua suojelualueiden sääntöihin. Yritys voi valita, mihin periaatteisiin ensisijaisesti sitoutuu ja valita sitoumusten määrän toimintansa mukaan. Luontoympäristössä toimiville sopivat Metsähallituksen kestävän matkailun periaatteet ja näitä periaatteita suositellaan noudattamaan myös yksityisillä mailla. YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin sitoutuessa yritys määrittää tavoitteista vähintään kolme, mitkä erityisesti koskevat omaa yritystoimintaa. Sitoutuminen koskee kaikkia työntekijöitä, myös alihankkijoita. Sitoumuksesta mainitaan kohteen vastuullisuussuunnitelmassa.

Lisätietoja:

- [Visit Finland: kestävän matkailun periaatteet](#)

Kirjoita vastauksesi hakemuksen kommenttikenttään.

Auditoinnissa keskustellaan yrityksen sitoumuksesta ja siitä, kuinka periaatteiden noudattaminen näkyy yrityksen toiminnassa.

5.2 Yritys on sitoutunut noudattamaan luonnossa liikkumista koskevia määräyksiä ja ohjeistamaan asiakkaita luonnossa liikkumiseen. Sitoutumisesta suositellaan mainitsemaan yrityksen vastuullisuussuunnitelmassa.

Yritys tunnistaa toimintaansa vaikuttavat luonnossa liikkumista koskevat lait ja määräykset kansallisella ja alueellisella tasolla, esim. luonnonsuojelulaki, jokamiehenoikeudet, suojelualueiden säännöt. Lisäksi yritys sitoutuu niihin suositeltaviin määräyksiin, mitkä koskevat heidän toimintaansa esim. retkietiketti, roskaton retkeily, zerowaste-ajattelu jne. Suositus on, että sitoumuksesta viestitään yrityksen ympäristöpolitiikassa. Yritys ohjeistaa asiakkaitaan luonnossa liikkumiseen ennen retkeä, retken aikana ja/tai retken jälkeen toimintaan parhaiten soveltuvalla tavalla.

Ohjeistus voi olla suullinen, kirjallinen tai kuvallinen, tapa valitaan toimintaan parhaiten soveltuvaksi. Sitoutuminen koskee kaikkia yrityksen työntekijöitä, myös alihankkijana toimivia. Liitteeksi listaus toimintaa koskevista luonnossa liikkumista koskevista määräyksistä, suunnitelma miten niistä viestitään asiakkaille ja suunnitelma, miten henkilökunnan perehdytys toteutetaan.

Lisätietoja:

- [Luontoon.fi](https://www.luontoon.fi)

5.3 Yrityksellä on turvallisuussuunnitelma kaikista ohjelmapalveluista, suunnitelmissa on arvioitu myös riskit. Reittien tärkeimmät GPS-koordinaatit (aloitus-, lopetus-, palvelupisteet, risteykset), matkapuhelimen kuuluvuus ja hätänumerot on informoitu asiakkaille. Hakemuksen liitteenä on vähintään yksi (1) sulan maan ohjelmapalvelun ja yksi (1) talviohjelmapalvelun turvallisuussuunnitelma ja reittikuvaus GPS-koordinaatein.

Yrityksellä on turvallisuussuunnitelma kaikista ohjelmapalveluista, suunnitelma sisältää riskiarvioinnin. Riskienhallintasuunnitelmassa on arvioitu riskityypit, niiden aiheuttajat, ennaltaehkäisy, tehokas toiminta onnettomuustilanteissa sekä muut turvallisuuden kannalta olennaiset osa-alueet. Turvallisuusasiakirja on laadittu lainsäädännön vaatimusten mukaisesti ja siinä on huomioitu toiminnan sekä kohteen erityispiirteet. Turvallisuussuunnitelmassa tulee myös käydä ilmi, kenelle ulkopuoliselle taholle reittisuunnitelmasta informoidaan ennen retkelle lähtöä. Ohjelmapalveluiden reiteistä on olemassa kuvaus/kartta ja tärkeimmät GPS-koordinaatit.

Lisätietoja:

- [Turvallisuusasiakirjan malli](#)
- [Luontoon.fi](https://www.luontoon.fi)

Auditoinnissa keskustellaan, miten turvallisuus huomioidaan osana ohjelmapalveluita, miten siitä viestitään asiakkaille, miten asiakkaita ohjeistetaan toimimaan äkillisissä vaaratilanteissa.

5.4 Yritys kuvailee sanallisesti tai kuvallisesti (ulko)reitin ja ohjeistaa vierailijoita ohjelmapalvelun haasteellisuudesta etukäteen esimerkiksi Suomen Ladun ohjeiden mukaisesti. Yritys opastaa asiakkaita etukäteen tarvittavista varusteista (asiakkaan omat ja tuotteeseen sisältyvät). Kieliversioita on saatavilla asiakaskunnan mukaan.

Ohjelmapalveluiden kuvauksissa tulee kuvata reittiä sanallisesti tai kuvallisesti ja ilmoittaa ohjelmapalvelun haasteellisuudesta esim. esteetön, helppo, keskivaikea, vaikea jne. Tämä tieto on oltava asiakkaalla ennen ostopäätöstä. Räätelöitävissä ohjelmapalveluissa asiasta keskustellaan tarjousvaiheessa. Apuna voi käyttää esim. Suomen Ladun reittiluokitusta ja Invalidiliiton esteettömän luontoliikunnan ohjeita. Asiakkaalle täytyy ennen retkeä kertoa retkeen sisältyvistä varusteista ja tietoa niistä varusteista, jotka eivät sisälly retken hintaan. Mikäli varustelista on pitkä esim. yön yli retkillä, voidaan se lähettää erillisenä dokumenttina.

Lisätietoja:

- [Suomen Latu](#)
- [Invalidiliiton esteettömän luontoliikunnan ohjeet](#)

Kirjoita hakemukseen www-sivu, missä yrityksen ohjelmapalvelut ovat esitelty. Sivulta tulee käydä ilmi seuraavat asiat: retken kuvaus, ohjelmapalvelun haasteellisuus, palveluun sisältyvät varusteet ja ne varusteet, mitkä eivät sisälly ohjelmapalveluun.

5.5 Paikallinen tietämys ja kulttuuri ovat ohjelmapalveluiden lähtökohta.

Yrityksen työntekijät tuntevat hyvin alueen sekä paikalliset olot. Yritys tekee aktiivista yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa pitäen selvänä toimijoiden roolit ja vastuut kohteen hoidossa ja palveluiden tuottamisessa.

Ohjelmapalveluita suunnitellessa huomioidaan alkuperäiskulttuurit ja kunnioitetaan alueen asukkaiden yksityisyyttä ja paikallista kulttuuria. Yrityksen työntekijät perehdytetään paikalliseen alueeseen ja oloihin. Yrityksen perehdytysuunnitelmassa on osio, mikä käsittelee perehtymistä paikalliseen alueeseen, oloihin ja kulttuuriin. Perehdytyksessä käydään läpi myös paikallisten toimijoiden roolit ja vastuut. Työntekijöillä on tiedossa toimintatapa kenelle ja millä tavoin havaituista epäkohdista informoidaan. Epäkohtia voivat olla esim. taukopaikkojen puutteet, luvattomat tulipaikat, rikki menneet rakenteet jne. Toimintatavat vaihtelevat paikallisesti, mutta ne voivat olla esim. viesti/soitto luontokeskukseen, kohteen ylläpitäjälle tai viranomaiselle tai viesti alueen opasryhmään. Työntekijöillä on tiedossaan toimintamalli epäkohtiin puuttumiseen ja tarvittavat yhteystiedot ilmoituksen tekemiseen. Akuuteimmat numerot ovat tallennettu retkellä mukana olevaan puhelimeen.

Lisätietoja:

- [Saamelaismatkailun toimintaperiaatteet](#)
- [Maailmanperintökohteet](#)
- [Kulttuurin vuosikello](#)

Auditoinnissa keskustellaan paikallisen kulttuurin huomioimisesta ohjelmapalveluissa ja henkilökunnan perehdytyksestä paikallisiin oloihin ja alueisiin.

5.6 Yritys kannustaa ja tukee asiakkaiden pidempiaikaista viipymää ja palvelujen monipuolista käyttöä matkailualueella tarjoamalla asiakkaille etukäteen tietoa alueen muista palveluista, kohteista ja/tai paikallisesta kulttuurista.

Paikallisia palveluita, kulttuuria tai kohteita esitellään ohjelmapalveluyrityksen verkkosivuilla, somessa tai niistä informoidaan esim. varausvahvistuksen yhteydessä, minimivaatimuksena on linkitys lähimmän matkailualueen tai kunnan verkkosivuille. Tarvittaessa käytetään eri kieliversioita.

Kriteerikohdan toteutumisesta keskustellaan auditoinnissa ja tarvittaessa tarkistetaan näkyvyys esim. yrityksen verkkosivuilta.

5.7 Ohjelmapalveluiden vetäjillä/oppailla on ohjelmapalvelun vaativuuteen nähden riittävä koulutus tai vastaavat tiedot useamman vuoden kokemuksen kautta. Kaikilla oppailla on voimassa oleva ensiapukoulutus.

Yrityksellä on tiedossaan kaikkien oppaiden koulutustiedot ja/tai työkokemus vuosina esim. Green Activities-kansiossa tai HR-kansiossa. Luontopalveluissa sopiva koulutus on esim. erä- tai luonto-opas, kaupunki- tai kulttuuriympäristössä paikallisoppaan pätevyys ja työpajatoiminnassa esim. artesaani tai vastaava koulutus. Koulutus ei ole pakollista ja voidaan korvata useamman vuoden työkokemuksella tai harrastustoiminnan kautta syntyneellä riittäväällä pätevyydellä. Yrityksen henkilökunnalla voi olla eritasoista osaamista, tämä huomioidaan työvuorosunnittelussa niin, että jokaista työtehtävää hoitaa riittävän kokemuksen omaava työntekijä.

Jokaisella ohjelmapalvelun työntekijällä on oltava voimassa vähintään EA 1 todistus. Suositellaan, että ohjelmapalvelun toimintaympäristön mukaan pohditaan, pitääkö vähimmäisvaatimus olla EA 2.

Auditoinnissa tarkistetaan työntekijälistaus Green Activities-kansiossa/HR-kansiossa ja keskustellaan siitä, millä tavoin henkilökunnan osaamisesta kerrotaan. Oppaiden kokemus ja/tai koulutusta suositellaan kuvattavaksi myös yrityksen verkkosivuilla, ohjelmakuvauksissa tai maininta yrityksen vastuullisuuspolitiikassa.

5.8 Jokamiehen oikeuksista ja -velvollisuuksista viestitään asiakkaille. Työpajatoiminnassa ja kaupunkiympäristössä toimiessa tämä kriteeri voidaan korvata muilla ympäristöstävällisillä, luontoa kunnioittavilla toimintavoilla viestimisellä, kts. tarkemmat tiedot kriteeristöoppaasta.

Jokamiehenoikeuksista ja -velvollisuuksista viestitään yrityksen toimintaan soveltuvalla tavalla, minimivaatimus on, että yrityksen verkkosivuilla on linkki jokamiehenoikeuksiin, esim. <https://www.luontoon.fi/retkietiketti>. Jokamiehenoikeuksista voidaan viestiä myös taukopaikalla, kodassa, vaatteiden vaihtotilassa, vuokrauspisteellä, varausvahvistuksessa tai vuokraväläneessä.

Työpajatoiminnassa ja kaupunkiympäristössä tämä kriteerikohta voidaan korvata muista ympäristöystävällisistä, luontoa kunnioittavista tavoista viestinnällä, esim. ympäristönsuojeluun tai ekologiisiin toimintatapoihin tai materiaalien ja tuotteiden kestävään käyttöön liittyen.

Viestintämuoto valitaan yrityksen toimintaan parhaiten soveltuvaksi, esim. printti, QR-koodi, verkkosivut, suullinen info esim. tilaisuuden alkuun.

Kriteerikohdasta keskustellaan auditoinnissa ja tarkistetaan esim. yrityksen verkkosivuilta, miten jokamiehenoikeuksista ja -velvollisuuksista viestitään.

5.9 Yritys ohjeistaa asiakkaitaan, miten ylläpidetään ja suojellaan luonnon monimuotoisuutta. Yrityksen henkilökunta ymmärtää miksi luonnon monimuotoisuus on tärkeää ja osaa tarvittaessa kertoa siitä asiakkaille.

Yrityksen työntekijät ymmärtävät mitä luonnon monimuotoisuus tarkoittaa. Yritys on tietoinen toiminta-alueensa luontoarvoista ja niiden erityispiirteistä, sekä tietää mikä on niiden merkitys luonnon monimuotoisuudelle ja osaa kertoa niistä asiakkaille. Yritys huomioi ja kertoo ohjelmajärjestelyissään luonnon monimuotoisuudesta siinä määrin, kun se on mahdollista.

Luonnon monimuotoisuutta lisääviä käytännön tekoja ovat esim. hallittu hoitamattomuus, linnunpönttöjen ripustaminen & niistä huolehtiminen, pienimuotoiset kunnostustyöt puroilla ja niityillä ja herkkien luontoympäristöjen suojeleminen.

Yritys ohjeistaa ja informoi asiakkaitaan luonnon monimuotoisuuden suojelun tärkeydestä kannustamalla ja antamalla vinkkejä, miten asiakkaat voivat vaalia ja edistää luonnon monimuotoisuutta. Tietoa voidaan jakaa asiakkaille retken aikana, taukotiloissa, yrityksen verkkosivuilla esim. linkki luotettavalle sivustolle (vrt. jokamiehen oikeudet) tai sosiaalisessa mediassa. Yrityksen henkilökunnalla tulee olla riittävä tietotaito keskustella ja kertoa asiakkaille luonnon monimuotoisuuden tärkeydestä ja kuinka luonnon monimuotoisuutta ylläpidetään ja suojellaan.

Lisätietoa oman toimintaympäristön luontoarvoista ja niiden erityispiirteistä on saatavilla mm. kuntien ja kaupunkien, suojelualueiden ja kansallispuistojen sivuilla.

- [Ympäristöministeriö](#)
- [Luonnon kirjo](#)

- [Vihreä Lippu-ohjelma](#)
- [Sitra: Kiertotalous](#)

Auditoinnissa keskustellaan kriteerikohdan toteutumista ja miten henkilökunnan riittävä tietämys varmistetaan.

5.10 Yritys noudattaa jokamiehenoikeuksien mukaisesti tulentekoon liittyviä ohjeistusta ja metsäpalovaroituksia. Yritys toimii kaikessa toiminnassaan metsäpaloja ehkäisevästi, informoi asiakkaita metsäpalovaroituksista, tulentekokielloista sekä ohjeistaa asiakkaat tulentekoon turvallisesti.

Mikäli ohjelmapalveluihin sisältyy tulistelua, niin tarkistetaan voimassa olevat metsäpalovaroitukset ennen retkeä ja noudatetaan niitä retken aikana. Tarvittaessa myös asiakkaita informoidaan tulenteon rajoituksista ja ohjataan seuraamaan metsäpalovaroituksia esim. omatoimiretkeilyssä. Vuokrapisteillä asiakkaita voidaan informoida tulentekovaroituksista parhaaksi katsotulla tavalla, some, printti, suullinen info tai info vuokrapisteen seinällä.

Metsäpalovaroitusten seuraamisesta ja tulistelusta osana ohjelmapalvelua on erilliset ohjeet henkilökuntaa varten. Ohjeet sisältävät mm. tiedot, mistä metsäpalovaroitukset tarkistetaan, kenen vastuulla tarkistus on, miten tulistelut tarvittaessa korvataan, jos kiello on voimassa ja mitä asiakkaille kerrotaan metsäpalovaroituksesta. Tämä ohje voi olla esimerkiksi ote perehdytyskansiosta.

Kriteerikohdasta keskustellaan auditoinnissa ja tarkistetaan ohjeistus Green Activities-kansiosta.

5.11 Yritys seuraa vuosittain/kausittain oman toimintansa vaikutuksia luontoympäristöön (polkujen kuluminen, roskaantuminen, vesien pilaantuminen, vaikutukset eliöstöön, lainvastainen kasvien poimiminen), tarvittaessa muuttaa reittejä ja ilmoittaa vaikutuksista viranomaisille.

Seuranta tehdään omien havaintojen perusteella, osallistumalla aiheeseen liittyviin alueen kyselytutkimuksiin tai ilmoittamalla kulumisesta suoraan aluetta hallinnoivalle taholle tai valvovalle viranomaiselle. Yritys sitoutuu tarvittaessa muuttamaan reittejä kesken kauden, mikäli luonnon kuluminen on voimakasta.

Kriteerikohdan toteutustavasta keskustellaan auditoinnissa.

5.12 Yritys käyttää kestoastioita. Mikäli kertakäyttöastioita joudutaan käyttämään poikkeustilanteissa esim. isot tilaisuudet, valitaan biohajoava vaihtoehto ja kierrätys hoidetaan asianmukaisesti.

Yritys sitoutuu käyttämään kestoastioita. Mikäli kertakäyttöisiä astioita käytetään poikkeuksellisesti esimerkiksi isoissa tilaisuuksissa, niin valitaan 100 % biohajoava ja 100 % biopohjainen vaihtoehto. Kertakäyttötuotteiden asianmukainen kierrätys biojätteeksi varmistetaan.

Auditoinnissa käydään läpi mitä astioita tarjoiluissa käytetään, tarvittaessa myös kertakäyttöastioiden osalta.

5.13 Kaikki asiakkaiden ja henkilökunnan käytössä olevat puhdistusaineet sekä pehmopaperit ovat ympäristömerkittyjä. Pesu- ja puhdistusaineiden käytössä huomioidaan ympäristöystävälliset toimintatavat, kuten oikea annostelu ja turvallinen käyttö luonnossa.

Pesu- ja puhdistusaineisiin lasketaan käsisäippua, shampoo, tiskiaine ja yleispuhdistukseen käytettävät pesuaineet esim. saniteettitilojen puhdistusaine tai pintojen puhdistusaine. Pehmopapereihin sisältyvät wc- ja talouspaperi.

Kriteerin ulkopuolelle jäävät servietit, kosteuspyyhkeet, intiimihygieniatuotteet, välttämättömät desinfiointiaineet viranomais määräyksiä noudattaen ja ensiaputarvikkeet. Myös näissä suositellaan suosimaan ympäristömerkittyjä ja/tai biohajoavia tuotteita tarjonnan mukaan.

Merkitse liiteraporttipohjaan käytössä olevat pesu- ja puhdistusaineet, wc- ja talouspaperit ja niiden ympäristömerkki. Ympäristömerkki on ensisijaisesti kolmannen osapuolen myöntämä esim. Joutsenmerkki tai EU-kukka. Muista sertifioimattomista tuotteista toimitetaan hakemuksen liitteenä kyseisen tuotteen aineosalistaus, mikä tarkistetaan auditoijan toimesta haitallisten aineiden osalta.

5.14 Ohjelmapalvelun aikana syntyvät jätteet kierrätetään kunnan jätehuoltomääräyksiä noudattaen ja mahdollisimman vähän kuormittaen. Yritys ohjeistaa myös asiakkaita jätteiden lajittelusta ja käsittelystä. Lisäksi luonnossa ohjeistetaan käymälöiden sijainnista.

Ohjelmapalveluiden aikana syntyvien jätteiden lajittelu ja kierrätys järjestetään kunnan jätehuoltomääräyksiä noudattaen. Suositeltavaa on, että kansallispuistoissa ja syrjäisillä

alueilla jätteet kierrätetään mahdollisimman lähelle kaupunki- tai kuntainfraa ja vältetään näin kuormittamasta kansallispuistojen/syrjäseutujen kierrätyspisteitä. Välinevuokraamossa asiakkaat ohjeistetaan kierrättämään jätteet lähimpiin kierrätyspisteisiin tai järjestetään kierrätyspiste vuokraamoon. Ohjelmapalveluita sisätiloissa tarjoavat yritykset voivat hyödyntää kiinteistössä valmiina olevia jätelajikkeita ja tarvittavien jakeiden puuttuessa kierrättää ohjelmapalvelun aikana syntyneet jätteet toisella tapaa.

Lisätietoa:

- [Roskaton retkeily -ohjeet](#)
- [Oman kunnan lajitteluohjeet](#)

5.15 Moottoroidut kulkuvälineet ovat hiljaisia ja vähäpäästöisiä. Moottoroidut ohjelmapalvelut toteutetaan merkittyjä reittejä pitkin. (Ensisijaisesti tarkoitetaan sähkökäyttöisiä kulkuvälineitä, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, kts. kriteerikuvauksesta tarkemmat tiedot.)

Vähäpäästöisiä ja hiljaisiksi kulkuvälineiksi luokitellaan sähkökelkat ja nelitahtikelkat, sähkökäyttöiset mönkijät, sähköpotkulaudat, sähköperämoottorit, max. 20 hv nelitahtiperämoottorit ja vähäpäästöiset sähköhybridi veneet. Tämä kriteerikohta ei koske sähköavusteisia polkupyöriä, niiden käyttöä ei ole kriteerissä rajattu. Tällä hetkellä ei ole määritelty muita ohjelmaan sopivia moottoroituja kulkuvälineitä. Ohjelmaan mukaan hyväksyttävien moottoroitujen kulkuneuvojen määrää voidaan kasvattaa tulevana vuosina, kun tekniikka kehittyy.

HUOM! Ohjelmapalvelun tuottamisen kannalta välttämättömiä varuste- ja siirtokuljetuksia ei lasketa mukaan. Välttämättömien kuljetusten tarpeellisuutta kannattaa kuitenkin aina pohtia osana kohteen ympäristötyötä ja käytön tulee olla aina perusteltua. Myös siirto- ja huoltokuljetuksissa suositellaan käyttämään hiljaisia ja vähäpäästöisiä kulkuvälineitä. Kun moottoroituja kulkuvälineitä käytetään vain kuljetuksiin, ei moottoroidun kulkuvälineen käyttö voi olla merkittävässä osassa ohjelman markkinointia, kuvailua tai nimeä. Merkityiksi reiteiksi lasketaan yleiset ja yksityiset kelkkareitit, pyörätiet, kevyen liikenteen väylät.

Lisätietoja moottorikelkkailun liikenneturvallisuudesta ja vesiliikenteen kielloista ja rajoituksista:

- [Traficom](#)

Kirjoita liiteraporttipohjaan käytettävissä olevien moottoroitujen kulkuvälineiden määrä, käytetty polttoaine (sähkö/bensa) ja teho.

Kriteerikohdasta keskustellaan [auditoinnissa](#).

5.16 Moottoroituja ohjelmalveluja on yrityksen tarjoamista ohjelmalveluista/kausi max. 50 %. Rajoitus ei koske 100 % uusiutuvalla energialla ladattavia sähkökäyttöisiä kulkuneuvoja.

Moottoroituja kulkuvälineitä käytettävien ohjelmalveluiden osuus on max. 50 % kauden ohjelmalveluista. Laskennassa käytetään yrityksen verkkosivuilta löytyvää eri kausien ohjelmalveluiden kokonaismäärää, mutta arvioinnissa tulee kiinnittää huomioita myös ohjelmalveluiden volyymiin ja siihen, miten yritys profiloituu markkinoilla.

Tämä rajoitus ei koske 100 % uusiutuvalla energialla (todistetusti) ladattavia sähkökäyttöisiä kulkuvälineitä. Hyväksytyt moottoroidut kulkuvälineet ja myös niiden poikkeuksellinen käyttö esim. välttämättömiin siirto- tai huoltokuljetuksiin on tarkennettu edellisessä kriteerikohdassa.

Kerro hakemuksessa, kuinka monta % ohjelmalveluista/kausi on moottoroituja ja lisää linkitys verkkosivuille, missä ohjelmalvelut ovat varattavissa. Uusiutuvan energian käytöstä liitetään hakemuksen liitteeksi todistus.

Kriteerikohdasta keskustellaan auditoinnissa ja tarkistetaan määrä yrityksen verkkosivuilta.

5.17 Yritys ei järjestä retkiä, joissa luonnonvaraisia eläimiä houkutteellaan valokuvattavaksi/katseltavaksi äänillä tai ruoalla tai muutoin puututaan/estetään luonnonvaraisten eläinten vapaa liikkuminen luonnossa. Luonnonvaraisia eläimiä voidaan tarkkailla ja valokuvata osana ohjelmalvelua noudattaen huomaavaisia tapoja.

Luonnonvaraisia eläimiä voidaan tarkkailla ja valokuvata osana ohjelmalvelua noudattaen huomaavaisia tapoja. Kriteerin ulkopuolelle jäävät puolivillit matkailuporot. Huomaavaisia eläinten katselutapoja ovat esim. luonnollisessa ympäristössä tapahtuva jälkien tarkkailu tai valokuvaus, lintujen kuvaus ja tarkkailu lintutorneista, metsässä esim. kiikaria ja kaukoputkea apuna käyttäen. Eläinten katselussa noudatetaan luonnonsuojelulakia ja hyviä käytäntöjä.

Lisätietoja:

- [Birdlife: Havainnoi huomaavaisesti](#)

Auditoinnissa keskustellaan niistä ohjelmalveluista, joihin sisältyy eläinten katselua tai kuvausta.

VALINNAISET PISTEKRITEERIT

Selitykset valmistuvat myöhemmin.

5.18 Yritys ei tarjoa lainkaan aktiviteetteja, joissa käytetään moottoroituja kulkuvälineitä.

5.19 Yritys kannustaa asiakkaita matkustamaan kohteeseen ympäristöystävällisesti.

5.20 Yritys tarkkailee alueella vierailevien matkailijoiden kokonaismäärää. Yritys sitoutuu ilmoittamaan viranomaisille mahdollisista liikaturismin riskeistä tai ilmentymistä paikalliselle luonnolle tai kulttuurille.

5.21 Yritys toimii yhteistyössä paikallisyhteisöjen kanssa ja tarjoaa paikallisille asukkaille sekä kävijöille mahdollisuuksia osallistua kohteen hoitoon ja kehittämiseen. Palautetta kerätään aktiivisesti paikallisilta.

5.22 Yritys kannustaa asiakkaita käyttämään ympäristömerkittyjä tuotteita ja palveluita.

5.23 Yritys ei käytä lainkaan kertakäyttöastioita.

5.24 Retkieväissä tai retkeä ennen tai jälkeen tarjottavissa elintarvikkeissa suositaan paikallisesti tuotettuja tai luomutuotteita, nimeä vähintään kaksi.

5.25 Asiakkaita kannustetaan käytännön toimilla keräämään roskaa retken aikana tai jälkeen.

5.26 Uusia ohjelmapalveluita suunniteltaessa huomioidaan lähiliikenteen aikataulut retkien aloitus-/lopetusajoissa sekä hyödynnetään lähiliikenteen pysäkkejä retkien lähtöpisteinä.

5.27 Yritys on sitoutunut noudattamaan vastuullisesti ja eettisesti kestävän saamelaismatkailun toimintaperiaatteita ja viestii sitoumuksesta ympäristöpolitiikassaan ja/tai verkkosivuillaan.

5.28 Yrityksessä on sähköauton latauspiste.

5.29 Työntekijä/työntekijät ovat suorittaneet vapaaehtoisen Matkailualan turvallisuuspassin.

5.30 Työntekijä/työntekijät ovat/kouluttautuvat erä- tai luonto-oppaiksi.

5.31 Työntekijä/työntekijät ovat/kouluttautuvat kansallispuisto-oppaiksi.

5.32 Ohjelmapalvelun yhteydessä ilmoitetaan ohjelmapalvelun hiilijalanjälki/henkilö. Laskentatyökalu ja laskutapa (rajaus) on ilmoitettu tiedon yhteydessä esimerkiksi kaavion avulla, käytetyt päästölähteet ovat myös laskelmassa näkyvissä.

6. A Matkailueläinten hyvinvointi: Vetokoirat

PAKOLLISET PERUSKRITEERIT

Selitykset valmistuvat myöhemmin.

6.1 Jokaisella koiralla on turvallinen, riittävän lämmön ja ilmanvaihdon tarjoava koppi. Kopin lattian tulee olla lämpöeristetty ja irti maasta, eikä se saa seistä vedessä lumien sulamisaikaan. Kopeissa tulee olla erityisesti talvella kuivia pehmikkeitä. Kopit tulee puhdistaa säännöllisesti ja desinfioida vuosittain.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.2 Koirien tarhat siivotaan vähintään päivittäin.

Tarhojen siisteys kastetaan auditointikierröksellä.

6.3 Koirien pitopaikka on turvallinen, koirien ryhmittely on suunnitelmallista ja ryhmittelyssä huomioidaan koirien erityistarpeet. Aikuisia koiria saa olla pysyvästi samassa tarhassa maksimissaan 4.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.4 Koirien pitopaikkoja valvotaan 24/7. Kennelin alueella tai sen välittömässä läheisyydessä tulee aina olla vähintään yksi henkilö, joka pääsee tarvittaessa paikalle 20 minuutissa.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.5 Koirien ulosteet kerätään keskitetysti paikkaan, jossa niiden ympäristövaikutuksia voidaan kontrolloida, esim. tiivispohjainen alue/siirtolava. Ulosteiden loppusijoitukselle on tehty suunnitelma, jossa estetään suotovesien päätyminen pohjavesiin

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.6 Koirien varusteet ovat siistit, ehjät ja sopivat. Vetoliinat on suojattu (ei paljasta vaijeria). Tarvittaessa käytetään hyvinvointia lisääviä varusteita, kuten

takkeja tai tassusuoja. Takkien tulee olla topattu ja viimanpitäviä. Yli yön kestävillä retkillä koirilla tulee olla lepoajalla päällään vuorilliset takit.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.7 Koirien kuljetukseen varatun kaluston tulee hyväkuntoista ja turvallista sekä säännöllisesti tarkastettua.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.8 Koirien ruokintaan on kirjalliset ohjeet henkilökunnalle. Koirat ruokitaan laadukkaalla ruualla (rasvapitoisuus vähintään 15 %, valkuaispitoisuus vähintään 30 %). Talvikaudella ruokinta vähintään 2 krt/vuorokaudessa, kesällä 1–2 krt/vrk. Toinen ruokinta voi olla nestemäistä ravintoa.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.9 Koirien juottamiseen on kirjalliset ohjeet henkilökunnalle. Juottaminen tapahtuu talvella vähintään 2 x pvä, sulan kauden aikana vettä oltava saatavilla koko ajan. Koirien tulee saada nestettä, lumen syöminen ei korvaa juottamista. Lämpimillä ilmoilla vedet täytyy vaihtaa vesikuppeihin vähintään 2 kertaa päivässä.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.10 Koiria liikutetaan säännöllisesti ympäri vuoden, sääolosuhteet huomioiden. Sesongin ulkopuolella koiria liikutetaan vähintään 16 krt kuukaudessa vähintään 45 min kerrallaan. Liikuttaminen voi olla vetoharjoitusta, kävelytystä, ulkoilua vähintään 500m2 juoksutarhassa tai kävelytyskoneessa. Ylin lämpötilaraja vetoharjoittelulle/ muulle raskaalle liikuttamiselle on rodusta riippuen +15/ +20 C°. Tästä voidaan poiketa, mikäli se ei vaaranna koirien hyvinvointia. Tuulen purevuus huomioiden yli -25 C° pakkasessa lyhytturkkisilla koirilla tulee käyttää takkeja.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.11 Koiria harjoitetaan ja käytetään työssä huomioiden kunkin yksilön kunto ja työinto. Harjoituksista, työstä ja vapaapäivistä pidetään kirjaa koirakohtaisesti. Vapaapäiviä tulee olla sesonkiaikana vähintään 8 pvää/kk.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.12 Yrityksellä on ylös kirjatut periaatteet siihen, miten koirien työintoa tarkkaillaan ja ylläpidetään. Koiria ei saa millään tavoin pakottaa työhön.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.13 Johtajia ei koskaan kytketä pelkästään kaulapannasta/seisingistä valjakon suorassa pitämiseksi, vaan tarvittaessa päällinasta.

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.14 Koiran tulee olla vähintään 1 vuoden ikäinen osallistuessaan työhön.

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.15 Harjoittelu aloitetaan vähintään 3 kk ennen täyspitkien matkojen ajamista.

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.16 Yrityksellä on suunnitelmat koirien eläköitymiseen tai uudelleen sijoitukseen, mikäli/kun ne eivät enää sovellu vetokoiran työhön.

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.17 Jokaisesta koirasta kirjataan ylös ja pidetään ajan tasalla oleelliset tiedot (sukupuuta, terveystiedot, lääkitys, rokotus ja madotus, harjoittelu, käyttäytyminen, siitoskäyttö, eläköityminen, lopettaminen).

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.18 Jokainen koira on sirutettu (kriteeristön voimaantumisen jälkeen hankitut koirat), rokotettu ja madotettu, ja sen terveydentilaa seurataan säännöllisesti. Koirien kynsien säännöllisestä leikkaamisesta pidetään huolta myös lepokaudella.

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.19 Yrityksellä on toimintasuunnitelma eläinten loukkaantumisen varalta.

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.20 Tarhalla on koirien EA-välineet sekä mahdollisuus ottaa koira sisätiloihin sairastamaan (koti tai koirasairaala, jossa ympärivuorokauden päivystys).

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.21 Yrityksellä on ylös kirjattu toimintatapa siihen, millä edellytyksellä koira voidaan lopettaa. Suunnitelmaan tulee sisältyä se, miten koirien ruumiit hävitetään asianmukaisesti. Lopettaminen suositellaan tehtäväksi vain eläinlääkärin toimesta.

Tarkastetaan auditointikierroksella.

6.22 Tarhalle kuolleista/lopetetuista koirista tulee kirjata mahdollinen kuolinsyy ja tartuntatauti epäilyssä tehdä ruumiinavaus. Mikäli koira lopetetaan muuten kuin nukuttamalla, sitä ei saa tehdä muiden koirien nähden.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.23 Koirien jalostaminen on suunnitelmallista ja siitä pidetään kirjaa. Vahinkopentueet pyritään estämään kaikin mahdollisin keinoin. Terveitä ja elinkelpoisia vahinkopentueita ei lopeteta, vaan niille tulee pyrkiä etsimään koti.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.24 Penikoimiselle on varattu tilat sisätiloissa. Pennut ja emo tulee pitää erillään muista stressittömässä, kuivassa ja lämpimässä paikassa.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.25 Pentuja ja nuoria koiria sosiaalistetaan ja opetetaan toimimaan yhdessä muiden koirien ja ihmisten kanssa. Auditoinnissa kohde esittelee, miten sosiaalistaminen tapahtuu ja miten sitä seurataan. Tarkalla nuorten koirien opettamisella ja sosiaalistamisella saadaan käytösongelmia ennaltaehkäistyä ja käytöshäiriöt minimoitua.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.26 Eläinmatkailuyrityksen henkilökunnan tulee olla alansa ammattilaisia; ammattitutkinnon tai vastaavat tiedot useamman vuoden kokemuksen kautta omaavia henkilöitä. Mikäli harjoittelijoita käytetään, he eivät koskaan ole yksin vastuussa koirien hoidosta/ohjelmien toteutuksesta.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.27 Yritys varmistuu siitä, että kaikki yrityksen työntekijät, harjoittelijat ja vapaaehtoiset ovat tapaturmavakuutuksen piirissä.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.28 Yrityksellä on koulutus suunnitelma, jonka mukaan kaikki eläinten kanssa työskentelevät perehdytetään omien matkailueläinten hyvinvointiin.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.29 Yrityksellä on suunnitelma omistajien/kennelinhoitajien loukkaantumisen / kuoleman varalta. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi, kuka ottaa vetovastuun, jos omistajat eivät kykene huolehtimaan koirista.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.30 Yritys viestii eläinten hyvinvoinnista asiakkaille. Yrityksellä on suunnitelma tätä viestintää koskien.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.31 Eläinten hyvinvointi mainitaan yrityksen vastuullisuussuunnitelmassa (Green Activities-kriteeri 1.3.).

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

VALINNAISET PISTEKRITEERIT

Selitykset valmistuvat myöhemmin.

6.32 Koirien jaloittelutarhassa/harjoittelualueella on viilennysallas tai sadetin.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.33 Yrityksessä on vähintään 1000 m² juoksutustarha tai kävelytyskone.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.34 Koiria ei pidetä ketjussa.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.35 Tarhojen koko on vähintään 1,5-kertainen eläinsuojelulain minimiin nähden.

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.36 Koirille on järjestetty tarhaan tai juoksutustarhaan virikkeitä (tasoja/rakennelmia, namien etsintää, leluja, pallon heittoa, temppujen opettamista, tms.).

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.37 Yli yön kestävillä retkillä koirilla on eristetty, suojaisa nukkumapaikka (koppi tms.).

Keskustellaan siitä, miten kriteeri toteutuu.

6.38 Koirilla on mahdollisuus jaloitella sesongin ulkopuolella päivittäin, lämpötilarajat huomioiden.

Keskustellaan siitä, miten kriteeri toteutuu.

6.39 Harjoittelu aloitetaan vähintään 3 kk ennen sesongin alkua.

Keskustellaan siitä, miten kriteeri toteutuu.

6.40 Eläköityneet, terveet koirat jäävät tarhalle, tai yrityksellä on adoptio- tai kummiohjelma, jossa asiakkaat voivat sitoutua rahoittamaan eläköityvien koirien ylläpitoa. Mikäli yrityksellä on adoptio-ohjelma, tulee siihen sisältyä sisällä asumiseen totuttaminen, adoptioajan ohjeistus ja vähintään 6 kk seuranta. Mikäli adoptioija joutuu seurannan aikana luopumaan koirasta, sitoutuu tarha etsimään sille uuden sijoituspaikan/ottamaan sen takaisin tarhalle.

Auditoinnissa yritys esittelee, miten kriteeri toteutuu.

6.41 Kaikki edellisen 12 kk aikana eläköityneet koirat on saatu sijoitettua tarhalle, adoptio-ohjelman puitteissa tai niille on löytynyt kummi, joka vastaa niiden ylläpitokustannuksista.

Kohde esittelee näytön siitä, että kaikki edellisen vuoden aikana eläköityneet koirat on sijoitettu tarhalle tai adoptiokoteihin.

6.42 Koirien ulosteet kompostoidaan keskitetysti tai toimitetaan biokaasulaitokselle, mikäli alueella sellainen on.

Auditoinnissa keskustellaan, miten kriteeri toteutuu. Auditointikierröksellä tarkastetaan paikan päällä olevat järjestelyt.

6.43 Kennelin alueella/välittömässä läheisyydessä asuu pysyvästi henkilökuntaa

Tarkastetaan auditointikierröksellä.

6.44 Safaritoiminnassa yhden oppaan vastuulla on korkeintaan 6 valjakkoa.

Auditoinnissa keskustellaan siitä, miten kriteeri toteutuu.

6.45 Kaikilla yrityksen eläintenhoitajilla on eläintenhoitajan, luonto-oppaan tai muu soveltuva ammattitutkinto.

Auditoinnissa yritys esittelee, miten kriteeri toteutuu.

6.46 Yrityksen kaikki retkien toteuttamiseen osallistuvat työntekijät ovat palkattuja (yritys ei käytä palkattomia vapaaehtoisia retkien toteuttamisessa).

Auditoinnissa yritys esittelee, miten kriteeri toteutuu.

6.47 Harjoittelijat ovat eläinlääkintäalan, eläinhoitoalan tai eräopasalan opiskelijoita.

Auditoinnissa yritys esittelee, miten kriteeri toteutuu.

6.48 Kennelinpitäjä ja/tai työntekijät osallistuvat vuosittain koulutuksiin tai seminaareihin, jossa käsitellään työkoirien yleistä hyvinvointia, ruokintaan, treenausta tai jalostusta.

Auditoinnissa yritys esittelee, miten kriteeri toteutuu.

6. B Matkailueläinten hyvinvointi: Matkailuporot

PAKOLLISET PERUSKRITEERIT

Selitykset valmistuvat myöhemmin

6.1 Aitaukset ovat riittävän suuria, jotta kaikilla poroilla on saatavillaan puhdasta lunta, ja porot voivat tarvittaessa väistää muita yksilöitä.

6.2 Aitauksissa on puita/tolppia/rakenteita, joihin porot voivat hangata sarviaan.

6.3 Poroilla on aitauksissa ollessaan mahdollisuus vetäytyä ihmisten näköpiiristä.

6.4 Kaikilla matkailukäytössä olevilla poroilla on vuosittain mahdollisuus päästä vapaaksi luontoon.

6.5 Tilalla on sairaille ja toipilasporoille erillinen aitaus/tila, johon asiakkaat eivät pääse.

6.6 Muita paitsi koulutuksessa olevia poroja ei pidetä kiinni sidottuna vuorokauden ympäri.

6.7 Kiinni sidotut porot ovat aina henkilökunnan valvonnassa.

6.8 Tilalla on käytössä järjestelyitä, joilla asiakkaiden pääsy erityisesti vielä koulutusvaiheessa olevien porojen luo ilman henkilökunnan valvontaa pyritään estämään.

6.9 Porot ruokitaan vähintään 2 kertaa päivässä mahdollisimman luonnonmukaisella ravinnolla.

- 6.10 Ruokinta on järjestetty niin, että pystytään varmistamaan, että kaikki yksilöt saavat riittävästi ruokaa.
- 6.11 Ruokinnan jälkeen poroilla on aina märehimisaikaa vähintään 2 h ennen työntekoa.
- 6.12 Lumikaudella poroilla on aina puhdasta lunta saatavilla.
- 6.13 Lumettomana aikana poroille tarjotaan vettä vähintään 2 kertaa päivässä. Kipu- ja tulehduslääkkeitä käytetään vain vamman/sairauden hoitoon, ei koskaan porojen suorituskyvyn ylläpitämiseksi.
- 6.14 Porojen kastration suorittaa aina poronhoidon ammattilainen.
- 6.15 Sairaalla / toipilaana olevalla porolla ei koskaan teetetä työtä.
- 6.16 Lääkitys, madotus ja sairauden hoito tehdään eläinlääkärin ohjeiden mukaan.
- 6.17 Eläinlääkärin yhteystiedot ovat helposti kaikkien työntekijöiden ulottuvilla.
- 6.18 Ajeluilla rekeen otetaan olosuhteista riippuen korkeintaan 3 ihmistä kerrallaan (max 2 täysikokoista aikuista).
- 6.19 Päivittäinen työaika, jonka poro on valjastettuna (sisältäen lepotauot) on korkeintaan 8 h, sisältäen vetämistä korkeintaan 2 h kerrallaan
- 6.20 Asiakkaiden välissä porolla tulee olla lepotauko. Jos työpäivä kestää yli 4 h, siihen tulee sisältyä vähintään 1 pidempi tauko (vähintään 30 min) Pidempien lepotaukojen aikana porojen tulee olla erikseen kytkettynä, eivätkä asiakkaat saa lähestyä niitä.
- 6.21 Sesonkiaikana porolla on viikossa vähintään 1 lepopäivä, jolloin se saa olla vapaana aitauksessa.
- 6.22 Tila kertoo porojen hyvinvointiin liittyvät perusasiat nettisivuillaan (miten huolehditaan niiden luontaisista tarpeista, miten porojen kanssa tulee käyttäytyä, mitä saa/ei saa tehdä) tärkeimmillä asiakkaiden ymmärtämillä kielillä.

6.23 Tilausvahvistusten yhteydessä asiakkaille toimitetaan selkeät ohjeet siitä, miten vierailulla tulee toimia (esim. kokoontumispaikka, odota opasta, älä lähesty poroja itsenäisesti, vältä äkkinäisiä liikkeitä, salaman käyttöä jne).

6.24 Asiakkaita ei päästetä tilalla porojen luo ilman henkilökunnan valvontaa.

6.25 Tilavierailuihin sisältyy opastus, jossa kerrotaan, miten porojen lähellä tulee toimia, mikä on sallittua ja mikä ei.

6.26 Asiakkaiden haitalliseen käyttäytymiseen puututaan määrätietoisesti ja ohjeistus tähän on osa henkilökunnan perehdytystä.

6.27 Kullakin porolla on nimetyt, sovitetut valjaat.

6.28 Varusteiden kuntoa seurataan ja tarvittaessa korjataan päivittäin.

6.29 Tilalla on paikka, jossa kastuneet valjaat voidaan kuivata yön aikana.

6.30 Porojen kuljetukseen käytettävä kalusto on turvallista ja riittävän tilavaa.

6.31 Kuljetuskopissa on liukumaton lattia, korkeintaan 2 poroa/hiace ja riittävä ilmanvaihto.

6.32 Reitit on suunniteltu niin, että ne ovat turvallisia niin poroille kuin ihmisillekin. Reitit tarkastetaan ja huolletaan päivittäin.

6.33 Yritys pitää kirjaa ainakin seuraavista seikoista: porojen työvuorot ja vapaapäivät, yksilöllinen ruokinta/lääkintä ja terveydentilan muutokset, poikkeus- ja vaaratilanteet.

6.34 Tilalla on nimetty porotilapäällikkö, joka on pätevä poroihminen.

6.35 Porojen koulutus toteutetaan porotilapäällikön valvonnassa.

6.36 Tilalla on kirjallinen toimintasuunnitelma sen varalta, että porotilapäällikkö ei voi hoitaa tehtäviään esim. sairastumisen vuoksi.

6.37 Henkilökunnan perehdyttämiseen on laadittu kirjallinen suunnitelma, jotta varmistetaan että kaikki tuntevat toimintatavat erityisesti poikkeustilanteissa.

6.38 Kaikilla palkatuilla työntekijöillä on voimassa oleva ensiaputodistus (EA1 tai vastaavat taidot)

6.39 Mikäli tilalla käytetään harjoittelijoita, he eivät ole yksin vastuussa porojen hoidosta, opastamisesta tai asiakkaista.

VALINNAISET PISTEKRITEERIT

Selitykset valmistuvat myöhemmin

6.40 Porojen kastratio suoritetaan eläinlääkärin läsnä ollessa.

6.41 Porojen kastration yhteydessä niille annetaan kivunlievitystä.

6.42 Poroilla on työkirjanpidon mukaan ollut vähintään 2 vapaapäivää viikossa edellisenä talvikautena.

6.43 Lepotaukojen aikana porot irrotetaan reen edestä.

6.44 Tila ilmoittaa nettisivuillaan, että rekeen otetaan korkeintaan 2 ihmistä kerrallaan.

6.45 Tila ilmoittaa nettisivuillaan, että porojen työpäivän pituus ei koskaan ylitä 4 tuntia.

6.46 Tilalla on näkyvissä kirjallinen ohjeistus hyvistä toimintatavoista niillä kulkureiteillä, joita pitkin asiakkaat useimmiten saapuvat. Ohjeistus on nähtävissä vähintään 2 kielellä.

6.47 Asiakaspalautetta kerätään suunnitellusti lomakkeella/kyselyllä, jossa kysytään myös porojen hyvinvointiin/käsittelyyn/niihin liittyvään ennakkotiedotukseen liittyvistä asioista. Liite: lomake tai kysely, jossa on asiaa koskevia kysymyksiä.

6.48 Asiakaspalautteessa esiin nousseet epäkohdat käsitellään henkilökunnan kanssa, ja niiden korjaamiseksi tehdään kirjallinen suunnitelma. Liite: pöytäkirja ja toimintasuunnitelma, miten asiakaspalautteeseen on reagoitu.

6.49 Tilalla on vaihtoehtoiset reitit valmiina, ja käytettävä reitti valitaan päiväkohtaisen kelin ja olosuhteiden mukaan.

6.50 Koko henkilökunta on palkattua (palkattomia harjoittelijoita/vapaaehtoisia ei käytetä.)

6.51 Koko henkilökunta on pätevää (kaikilla on alalle soveltuva koulutus tai useamman vuoden työkokemus alalta).

6.52 Harjoittelijat ovat poronhoidon tai matkailualan tutkinto-opiskelijoita. Edellisen 12 kk aikana henkilökunnalle on tarjottu koulutusta liittyen turvallisuuteen, porojen hoitoon/terveyteen/käsittelyyn.